

Nuorisotyö bloggaa

Verke

Nuorisotyö bloggaa

Verke – Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus

Toimittajat: Tero Huttunen, Heikki Lauha, Henna Middeke & Veera Säilä

Kansi ja taitto: Sofia Wilkman

Kirja on julkaistu [Creative Commons Nimeä 4.0 \(CC BY 4.0\) -lisenssillä](#).

ISBN 978-951-9245-20-1 (nid.)

ISBN 978-951-9245-21-8 (PDF)

Verke – Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus

www.verke.org, info@verke.org

Paino: Paintek Pihlajamäki Oy, Helsinki 2014

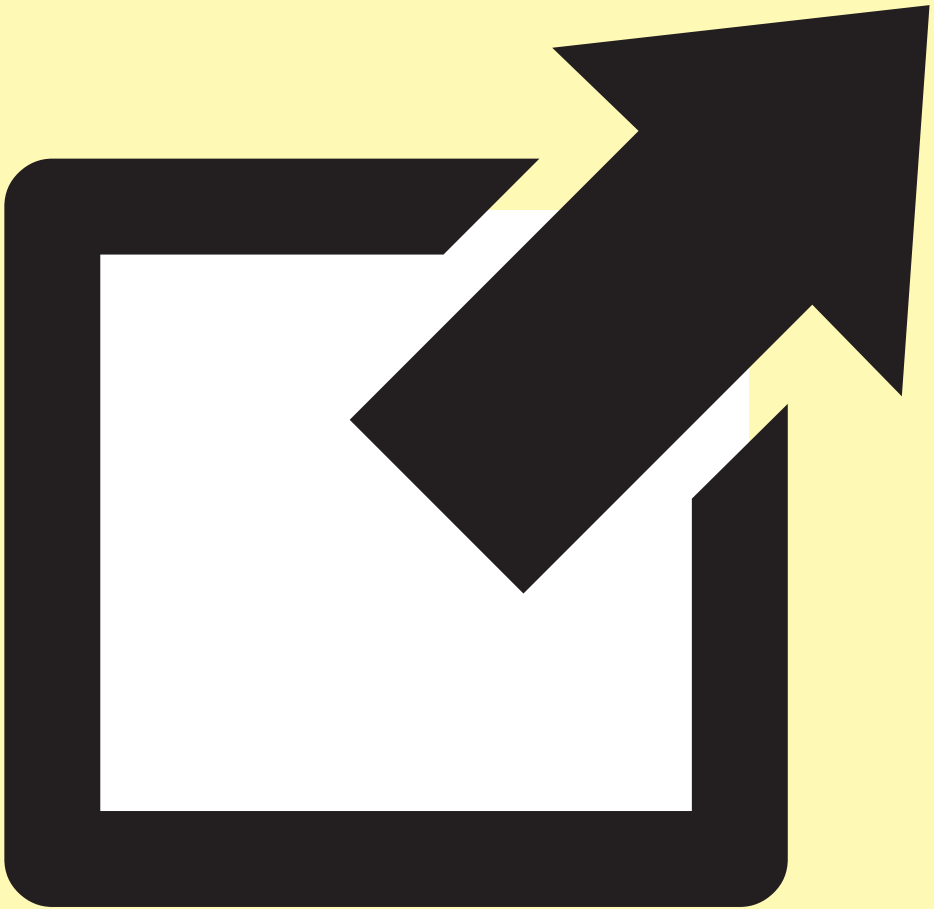
Opetus- ja
kulttuuriministeriö

TURUN
TYTTÖJEN
TALO®

Sisällys

1. Johdanto	7
2. Blogit ja bloggaaminen	11
2.1. Mistä on kyse?	11
2.2. Blogien taustaa	12
2.3. Erilaisia blogisisältöjä ja -tyyppejä	13
2.4. Blogeihin liittyviä ilmiöitä	23
3. Blogitoiminta nuorisotyössä	27
3.1. Miten ja miksi käyttää blogia nuorisotyössä?	27
3.2. Millaisille ryhmille blogitoimintaa?	29
3.3. Blogitoiminnan hyödyt nuoren näkökulmasta	30
3.4. Case 1: Turun Tyttöjen Talon blogitoiminta	32
3.5. Case 2: Espoon nuorisotoimen leiriblogitoiminta	34
4. Ryhmäblogitoiminnan toteuttaminen	39
4.1. Ohjaajan tiedot ja taidot	39
4.2. Tilat ja tarvikkeet	40
4.3. Ryhmätoiminnan käynnistäminen	41
4.4. Yhteisen blogin luominen	41
4.5. Ryhmäblogin ylläpitäminen	42
4.6. Ryhmätapaamisten ja blogin sisältö	43
4.7. Ryhmäblogista tiedottaminen	51
4.8. Ryhmätoiminnan arviointi sekä päättäminen	52
5. Tekijänoikeudet blogitoiminnassa	55
5.1. Mitä tarkoittaa tekijänoikeus?	55
5.2. Kuvien ja videoiden käyttö blogissa	57
Kirjoittajat	61
Lähteitä	63

1. Johdanto

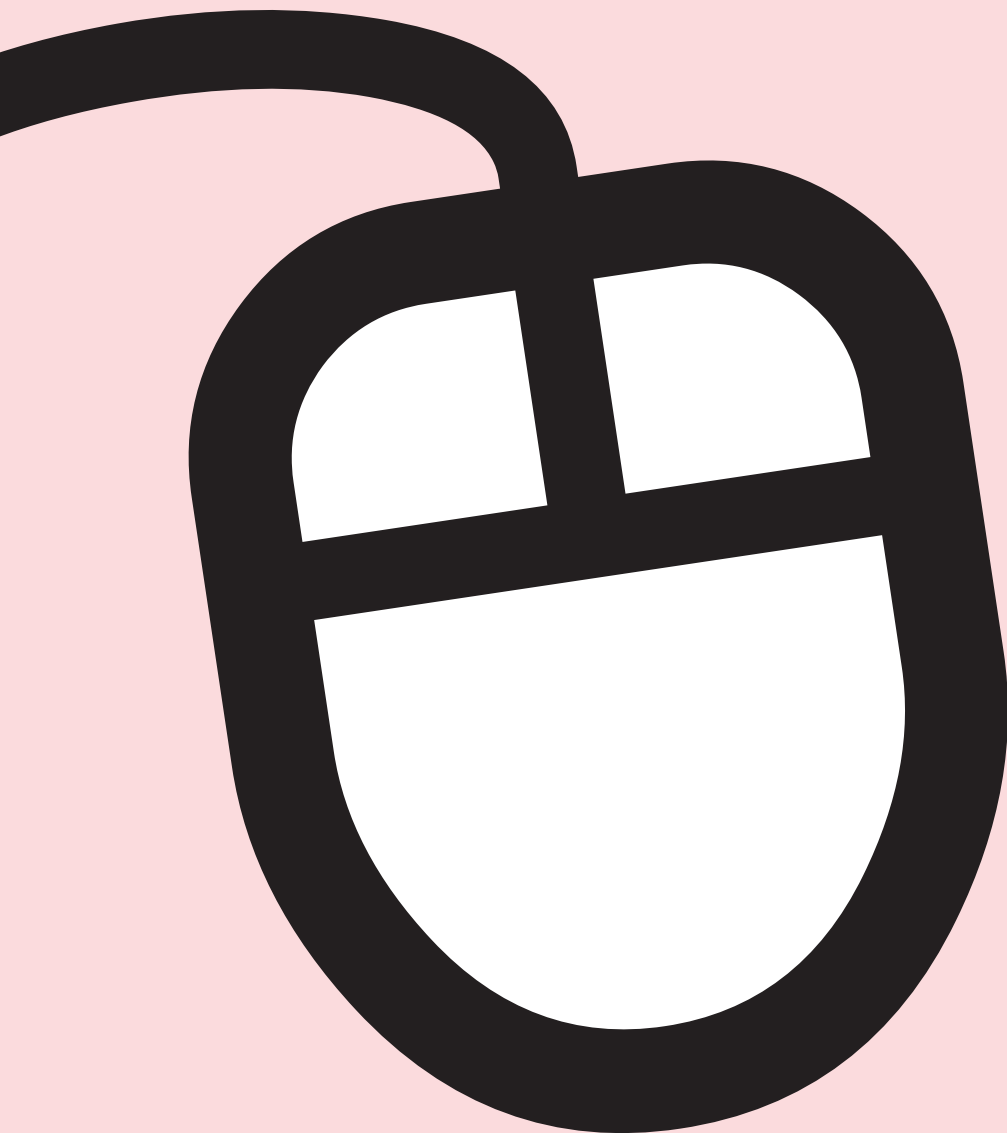
Nuorisotyö bloggaa on tarkoitettu kaikille nuorten parissa työskenteleville, joilla on kiinnostusta hyödyntää blogeja ja bloggaamista yhtenä menetelmänä nuorten kanssa tehtävässä työssä. Lähtölaukaus oppaan kirjoittamiseen lähti syksyllä 2013 Verke on tour -koulutuskiertueella nousseesta palautteesta sekä kiertueen aikana ilmi tulleista hyvistä käytännöistä. Hyvin moni nuorten parissa työtään tekevä ilmaisi kiinnostustaan blogien hyödyntämiseen nuorisotyössä, ja blogeja käsittelevät työpajat olivatkin suosituimpien joukossa koulutusten aikana.

Opas lähestyy aihetta nuorisotyön näkökulmasta ja pohjautuu erilaisiin hyviin käytäntöihin, joita nuorisotyössä on blogien parissa tehty. Se ei pyri olemaan kaikenkattava opas blogeista, vaan keskittyy enemmän blogin nuorisotyömäiseen soveltamiseen. Tarkempaa ja syvempää tietoa blogeista tai niihin liittyvistä teknologioista kaipaaville on kuitenkin pyritty tarjoamaan vinkkejä ja linkkejä tiedonhaun tueksi. Lisäksi verkosta löytyy erittäin paljon kaikenlaista muutakin blogeihin ja esimerkiksi niiden perustamiseen liittyvää ohjeistusta.

Oppaan tavoitteena on antaa lukijalle eväitä ja näkökulmia blogitoiminnan järjestämiseen oman kohderyhmän kanssa ja sitä kautta edistää laajemmin median ja internetin hyödyntämistä nuorten parissa tehtävässä työssä. Blogien

hyödyntäminen on lisäksi erittäin hyvä metodi toiminnalliseen mediakasvatukseen, nuoren itseilmaisuun ja aktiiviseen kansalaisuuteen.

Opasta pyritään päivittämään ja täydentämään säännöllisin väliajoin. Toivoisimmekin, että mikäli aihe kiinnostaa tai olet vaikkapa luonnassa uutta hyvää käytäntöä, olisi tulevissa päivityksissä vielä enemmän näkyvissä eri toimijoiden kädenjälki. Oppaan ensimmäistä versiota ovat olleet tekemässä Turun Tyttöjen Talo, Eetteristä itään! -hanke sekä Verke – Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus. Matkan varrella blogioppaaseen on saatu sisältöä ja kommentteja myös muilta nuorisotyön toimijoilta. Kiitokset kaikille oppaan tekemiseen osallistuneille!

2. Blogit ja bloggaaminen

2.1. MISTÄ ON KYSE?

Bloggaamisella ja blogeilla viitataan hyvin laajaan kulttuuriin, joka liittyy yhtäältä tietynlaiseen teknologiseen tapaan julkaista ja jakaa sisältöä, kommunikoida ja oppia asioita sekä toisaalta laajaan kirjoon erilaisia sisältöjä. Usein, ja ehkä hiukan harhaanjohtavasti, blogeja pidetään tietynlaisena teknologiana tai sisällönhallintajärjestelmänä. Blogi on kuitenkin ensisijaisesti sosiaalista toimintaa, jossa eri median avulla tuotetun sisällön ja -kaminen toimii itseilmaisun välineenä. Blogin pitämiseen liittyy yhtä kiinteästi blogien sisällön kommentoiminen sekä kommentoinnin synnyttämä dialogi blogin seuraajien ja sen kirjoittajien välillä. Sisältö ja siitä nouseva keskustelu voivat myös tuottaa ja edistää osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia, vaikkakaan nämä eivät oletusarvoisesti ole blogitoiminnan ensisijaisia tavoitteita. Blogeihin liittyvä sosiaalisuus ja dialogisuus on siis hyvä pitää mielessä suunniteltaessa blogitoimintaa nuorten parissa.

Blogeja pitävät usein joko yksittäiset ihmiset tai ryhmä ihmisiä. Viimeisten vuosien aikana myös erilaiset organisaatiot ovat siirtyneet viestimään blogin välityksellä. Blogit ovat tyyliltään monesti vapaamuotoisempia kuin esimerkiksi uutisartikkelit tai perinteiset sivustot, jotka pyrkivät julkaisemaan asiapitoista

sisältöä ja jossa journalismin periaatteet ovat keskeisellä sijalla. Blogien kirjoitus-tyyli on lisäksi usein ytimekkäämpää sekä lyhytmuotoista: tällä pyritään siihen, että lukija jaksaisi pysähtyä sisällön äärelle. Toisaalta, blogien joukosta löytää myös akateemisia blogeja, uutisblogeja tai esimerkiksi yhteiskunnallisiin asioihin syventyviä blogeja, joissa pyritään virallisempaan ilmaisuun. Koska blogien pitäminen on viime vuosina yleistynyt, on samalla erilaisia blogityyppejä ja blogien aiheita tullut hyvin valtava määrä. Blogien määrän ja niiden merkityksen kasvun vuoksi onkin ryhdytty käyttämään esimerkiksi termejä ”blogosfääri” ja ”blogistania” kuvaamaan sitä, että on muodostunut tietynlainen keskustelun kulttuuri ja ympäristö, joka on mittasuhteiltaan ja vaikuttavuudeltaan merkittävä.

Blogien suosion myötä on muodostunut myös uudenlainen julkisuus-kulttuuri, joka on tehnyt useista bloggaajista internet-ajan julkkiksia. Joillakin teollisuudenaloilla bloggaajista on tullut merkittäviä toimijoita ja uudenlainen osa koko toimialaa. Näin on käynyt esimerkiksi muotiteollisuudessa, jossa bloggaajat ovat keskeisiä mielipidevaikuttajia ja trendien luoja. Samaan aikaan usealle bloggaajalle harrastuksen ja ammattimaisen toiminnan raja on muuttunut entistä häilyvämmäksi. Suositusten blogien pitäjille esimerkiksi lähetetään tuotelahjoja tai yritykset sponsoroivat suoraan bloggaajien toimintaa. Osa niin sanotuista perinteisen median lehdistä on avannut omia blogirinkkejä, joissa bloggaajat tuottavat sisältöä lehden internetpalveluun. Tämänkaltaisesta toiminnasta hyvä esimerkki on Olivia-lehden verkkosivusto.

2.2. BLOGIEN TAUSTAA

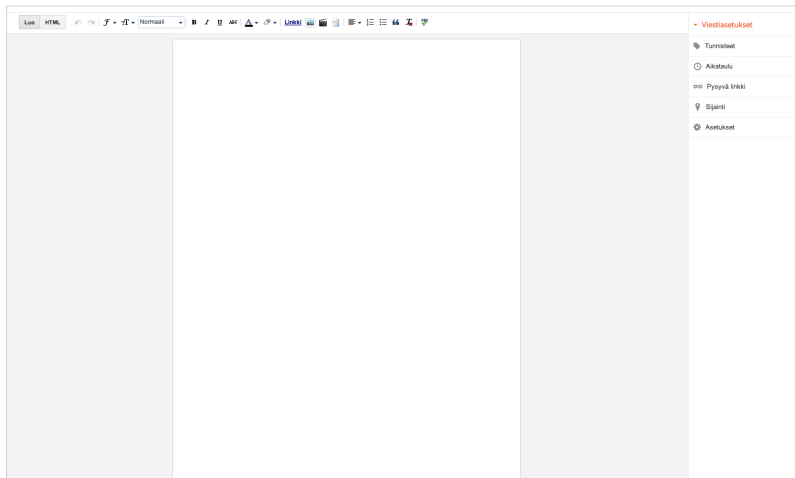
Blogi-sanan alkuperä liittyy termiin ”weblog”, joka ilmestyi ensimmäistä kertaa jo vuonna 1997. Weblogia käytettiin ensimmäisen kerran **Jorn Bargerin Robot Wisdom** -blogin yhteydessä ja sillä viitattiin toimeen, jolla pyrittiin kirjaamaan tai kartoittamaan tuolloin nopeasti laajenevaa verkkoa (”logging the web”). Webin alkuvaiheessa hakukoneet eivät olleet vielä kehittyneet ja moni pyrkikin listaamaan linkkejä hyväksi tuntemilleen sivustoille. Blogien alkuperä linkittyikin vahvasti koko World Wide Webin kehittämiseen 1990-luvun alkupuoliskolla. Kun

WWW- ja HTML-standardi tekivät internetin selaamisen avoimeksi yksityisille ihmisille, alkoi kotisivujen määrä kasvaa huimaa vauhtia.

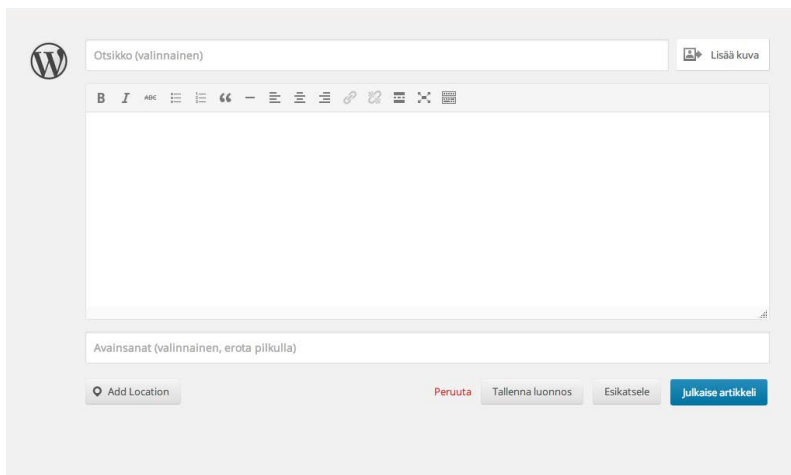
Weblogin määritelmä on ollut myös vahvasti sidoksissa ihmisten haluun alkaa ylläpitää henkilökohtaisia sivustoja, jotka muistuttivat tyyliältään perinteisiä päiväkirjoja. Ensimmäinen tämänkaltaisen "blogi" oli **Links.net** -sivusto, joka perustettiin jo vuonna 1994. Tätä onkin pidetty ensimmäisenä varsinaisena blogina, sillä sen perustaja ja ylläpitäjä, **Justin Hall**, päivitti sivustolle linkkien lisäksi kirjoituksia omasta elämästään. Weblog-sana lyhenyi blogiksi vuonna 1999, ja samana vuonna perustettiin ensimmäisiä isoja ja tunnettuja blogisivustoja, jotka mahdollistivat yksittäisen käyttäjän perustaa oma blogi helposti ilman omaa HTML-osaamista. Ensimmäisten joukossa olivat LiveJournal sekä Blogger.com -palvelut. Näistä varsinkin Blogger on muodostunut keskeiseksi blogikulttuurin kivijalaksi monelle toimijalle, ja se onkin edelleen varsin laajassa käytössä. Hyvin pian näiden jälkeen syntyi muitakin isoja web-pohjaisia blogiohjelmistoja ja sisällönhallintajärjestelmiä, kuten Movable Type vuonna 2001 ja Wordpress vuonna 2003. Viime vuosina blogialustoja ja sovelluksia on tullut runsaasti lisää, ja niistä viimeisimpiä ja suosituimpia ovat olleet mm. Tumblr ja Instagram. Näistä varsinkin jälkimmäinen on vahvasti kuvalliseen ilmaisuun sekä mobiililaitteiden käyttöön painottuva palvelu. Lisäksi on olemassa myös kotimaisia blogialustoja, joista suosituimpia ovat pitkäikäinen **www.vuodatus.net** sekä tuoreempi **www.blogbook.fi**.

2.3. ERILAISIA BLOGISISÄLTÖJÄ JA -TYYPEJÄ

Blogitoiminta lähti liikkeelle tekstipohjaisten sisältöjen tuottamisesta, mutta internetin ja interaktiivisen median kehittymisen myötä blogeihin alkoi pian ilmestyä kuvia ja videoita. Keskeistä muutoksessa oli, että internetin käytössä siirryttiin verkkoliittymiin, jotka olivat nopeampia ja joissa laskutus ei tapahtunut enää käyttömäärän mukaan. Nykyisin voidaan erottaa toisistaan jo erilaisia blogityylejä, jotka vaihtelevat eri ilmaisutapojen ja -medioiden sekä sisällön perusteella. Seuraavaksi esitellään niistä keskeisimpiä.

Kuva 1. Kuvakaappaus Blogspot-blogisivuston tekstieditorista.

Kuva 2. Kuvakaappaus WordPress-blogisivuston tekstieditorista.

Blogit

Perinteisiä, laajemmin tunnettuja ja pääasiallisesti tekstiin pohjautuvia blogeja ovat muun muassa Blogger.com, Wordpress.com, Tumblr.com sekä Medium.com. Näistä kaksi ensimmäistä ovat hyvin pitkäikäisiä ja vakiintuneita palveluita ja jälkimmäiset uudempiä tulokkaita. Matkan varrella vastaavankaltaisia ilmaisipalveluja on ollut useita, ja kulttuuriin kuuluu niin sanottu luonnollinen poistuma sekä uusien palvelujen kokeilu ja seuraaminen. Tämän vuoksi onkin hyvä seurata erilaisten blogialustojen kehitystä.

Erilaisille blogipalveluille ja -alustoille on niiden erilaisuudesta huolimatta olemassa kuitenkin myös yhdistäviä tekijöitä. Blogin yksi keskeinen piirre on sen perustamisen helppous. Blogin perustamiseen vaadittavassa kirjautumisessa käytetään pääsääntöisesti käyttäjätilin nimenä sähköpostia, sähköpostin lisäksi nimettyä käyttäjätunnusta tai nimimerkkiä. Tämän lisäksi blogipalveluun tulee tehdä salasana. Näiden tietojen perusteella muodostuu automaattisesti käyttäjän profiili, johon usein voi halutessaan lisätä enemmänkin henkilökoh-
taisia tietoja, kuten kuvauksia tai valokuvia.

Blogin keskiössä on blogin pitäjän tai pitäjien tuottama sisältö, joka näytetään verkkosivustolla siten, että uusin sisältö on ensimmäisenä. Perinteisen tekstipoh-
jaisen blogitekstin tuottaminen on nykyisin pitkälti samankaltaista kuin kirjoittaisi esimerkiksi Microsoft Word -ohjelmalla tekstitiedostoa. Aloittaessa uuden blogi-
postauksen eli blogimerkinnän avautuu käyttäjälle tekstieditori (kts. kuvat 1 ja 2), jossa tekstin kirjoittamisen ohella on mahdollisuus muokata tekstin fonttia, muo-
toilua, jäsentelyä sekä tehostekeinoja. Tämän lisäksi tekstin oheen voi liittää tai upottaa (embed) kuvia, videoita, hyperlinkkejä tai ääntä sekä asemoida niitä teks-
tiin sopivaksi. Upottamisella saa tuotua blogiin erilaisia sisältöjä muista mediapal-
veluista, kuten YouTubesta, Flickristä, Instagramista, Facebookista ja Twitteristä. Sisältöjä voi upottaa osaksi artikkeleita tai moduuleiksi blogin sivurakenteeseen.

Blogiteksti eroaa jonkin verran perinteisestä artikkelista tai verkkosivuston uutisesta. Toisaalta, ei ole mitään tiettyä rakennetta tai runkoa, jota ainoastaan voisi kutsua blogitekstiksi. On olemassa kuitenkin joitain yleisesti hyväksi koet-
tuja tehokeinoja. Blogitekstin on hyvä olla persoonallinen ja kuvastaa kirjoitta-

jaa. Keskeistä ei ole niinkään täydellinen kieliooppi vaan se, että tekstistä välittyy, millainen kirjoittaja on. Persoonallisuus ei myöskään tarkoita pelkästään kirjoitusasua tai -tyyliä. Interaktiivisessa mediassa ilmaisua on hyvä tukea kuvien ja hyödyntää lisäksi blogialustan visuaalista muotoilua tukemaan tekstin esilletuloa. Toiseksi, tekstin tulee olla helposti silmäiltävää. Tämä tarkoittaa usein sitä, että tekstin kappaleet ovat lyhyehköjä ja esimerkiksi otsikoitu napakasti ja kuvailevasti. Kolmas blogitekstiä kuvaava ominaisuus on sen ytimekkyys. Se tarkoittaa useimmiten, että blogiteksti käsittelee yhtä aihetta kerrallaan ja se ilmaistaan ytimekkäästi. Nämä kaikki ohjeistukset eivät kuitenkaan ole millään lailla sitovia ja blogeistakin löytyy hyvin erilaisia esimerkkejä.

Ohjeistuksia hyvästä blogitekstistä löytyy verkosta paljon. Niitä löytää esimerkiksi käyttämällä hakusanoja ”hyvä blogikirjoitus” tai ”hyvä blogiteksti”. Tässä hyviä esimerkkejä ohjeista:

- **Wikikirjaston artikkeli blogisisällön tuottamisesta:** <http://goo.gl/J1zdYY>
- **Viestintä-Pirittan ohjeistus hyvän blogitekstin kirjoittamiseen:** <http://goo.gl/oow3zB>
- **Sisältömarkkinoinnin Blogikirjoittajan muistilista:** <http://goo.gl/co7SyG>

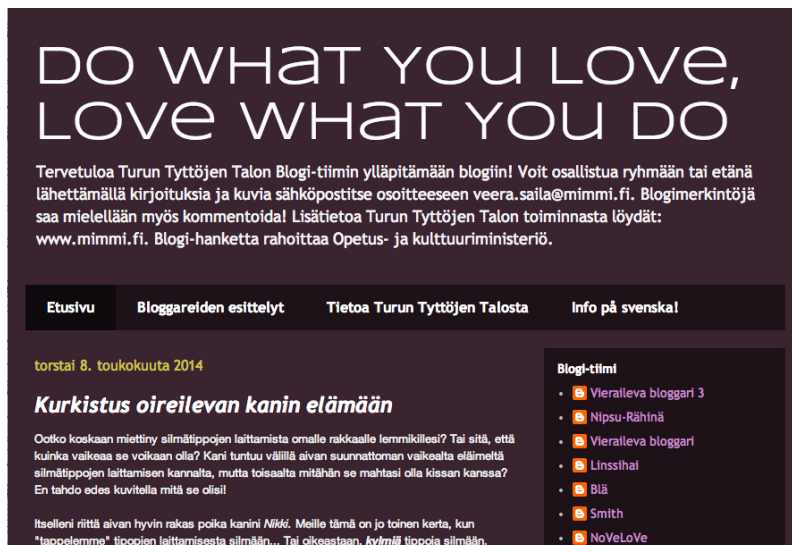
Blogin rakenne ja ominaisuudet

Blogien perinteinen julkaisuasettelu näkyy kuvissa 3 ja 4. Esimerkeissä näkyy ylimpänä blogin nimi, jonka alla vasemmassa reunassa on uusin blogimerkintä. Blogeissa on oletusarvoisesti aina ylimpänä uusin sisältö, olipa se sitten tekstiä, kuvaa tai videota.

Molemmissa esimerkkikuvissa varsinaisen tekstiosion oikealla puolella näkyy kapeampi palkki, jossa on muuta sivustoon liittyvää sisältöä. Turun Tyttöjen Talon blogiin tuottaa sisältöä useita kirjoittajia, jolloin oikeassa palkissa näkyvät linkit eri kirjoittajien esittelyihin. Nelliinan Vaatehuone-blogi on henkilökohtainen blogi, joten sivun oikeassa palkissa on kuvaus bloggaajasta.

Kuva 3. Kuvakaappaus Nelliinan Vaatehuone-blogista.

Kuva 4. Kuvakaappaus Turun Tyttöjen Talon ryhmäblogista.

Sivun sisäisen navigoinnin tueksi on hyvä laittaa näkyville suorat linkit mahdollisille blogin alisivuille. Turun Tyttöjen Talon blogiin on asetettu blogin nimen ja blogisisällön väliin navigointipalkki, jonka vasemmassa reunassa on linkki takaisin etusivulle. Etusivu-linkin lisäksi navigointipalkkiin voi asettaa erilaisia muita linkkejä joko blogin sisäisille sivuille tai esimerkiksi jollekin ulkopuoliselle sivulle.

Blogialustat kuitenkin mahdollistavat hyvin erilaisia sivuston tai blogin rakenteita sekä ulkoasuja. Useassa blogissa on oletusasettelun ja -ulkoasun lisäksi tarjolla monia eri vaihtoehtoja mistä valita. Tämän lisäksi moneen blogipalveluun on mahdollista ladata muiden käyttäjien tekemiä sivuston asetteluja ja ulkoasuja. Niitä löytyy parhaiten googlaamalla blogipalvelun nimen ja lisäämällä sen oheen sanan "template", esimerkiksi käyttämällä hakutermiä "wordpress (tai blogger) templates" tai "free wordpress templates".

Sisällön kuvaaminen ja luokittelu

Koska blogeja on paljon, on myös erilaista sisältöä syntynyt valtavasti. Jotta oma sisältö tulisi helpommin löydettyksi, on tuotetun sisällön kuvailemiseen luotu omat käytännöt. Sisältöä kuvataan ja luokitellaan sekä a) sivuston sisäisen löydettävyyden että b) sivuston ulkopuolisen löydettävyyden parantamiseksi.

Sivuston sisäisenä sisällön luokitteluna pidetään usein blogiartikkeleiden arkistointia ja kategorisointia. Arkistointi tarkoittaa sisällön selailua aikajärjestyksessä. Lukija voi hakea sisältöä vuosi- ja kuukausikohtaisesti. Arkistointi on usein automatisoitu blogijärjestelmän puolesta. Kategorisoinnilla tarkoitetaan sisältöjen kuvaamista aihealueittain. Esimerkiksi muotiblogeissa saatetaan käyttää kategorisointia erottamaan toisistaan erilaiset sisällöt: tietyissä artikkeleissa käsitellään vaikkapa vaatteita ja toisissa hiustuotteita. Kategorisoinnin sijaan on käytetty myös termejä "asiasanat" tai "sanapilvi".

Nykyisin sisältöä saatetaan kuvata myös käyttämällä hashtageja; näin on varsinkin ns. kuvablogipalveluissa, kuten Instagramissa. Hashtag on #-merkki, joka laitetaan asiasanojen eteen. Aluksi hashtagia käytettiin 1990-luvun alkupuolella IRC-pikaviestinpalvelussa, mutta se on yleistynyt etenkin sen jälkeen,

kun Twitter otti sen käyttöön osana omaa asiasanajärjestelmää. Hashtagia käytetään Twitterin lisäksi muun muassa Instagramissa ja Facebookissa. Näissä ympäristöissä voi luokitella kirjoittamaansa tai kuvaamaansa sisältöä hashtagilla, jolloin järjestelmä osaa tulkita merkin jälkeisen sanan asiasanaksi ja kytkee sisällön osaksi muuta samankaltaista informaationsisältöä. Esimerkiksi, jos otat kuvan kissasta ja laitat kuvan yhteyteen yhdistelmän #cat, osaa järjestelmä näyttää ottamasi kuvan jatkossa kaikissa hakutuloksissa, joissa on käytetty sanaa "cat". Tavallaan käyttäjä opettaa järjestelmälle, mihin kokonaisuuksiin oma informaationsisältö kuuluu. Mikäli jatketaan esimerkkiä, ja kissasta otetun potretin taustalla on vaikkapa Helsingin tuomiokirkko ja kyseinen kissa on rodultaan ragdoll, voisi hyviä asiasanoja olla esimerkiksi #cat, #ragdoll, #helsinki #church ja #tuomiokirkko. Asiasanoilla tai hashtagilla ei tarvitse olla aina pelkästään itse asiaan viittaavia sisältöjä. Asiasanoja voi käyttää myös tietynlaisten tunnetilojen ilmaisemiseen tai tapaan sanoa asia. Asiasanoilla voi esimerkiksi ilmaista oman sisältönsä olevan sarkasmia.

Käytettäessä blogin asiasanoja tulee kuitenkin huomioida, että käyttö on jollain tapaa johdonmukaista. Tämä korostuu varsinkin niissä tapauksissa, kun blogia kirjoittaa monta ihmistä. Tällöin on hyvä esimerkiksi sopia, että jos jokin artikkeli käsittelee kissoja, käyttävät kaikki kirjoittajat samaa tai samoja asiasanoja, eikä esimerkiksi useita erilaisia muunnoksia sanasta "kissa" tai "cat". Tämä mahdollistaa sisällön helpomman löytymisen niin hakukoneilla kuin sivuston sisäisessä navigoinnissa.

Videoblogit

Teksti on vain yksi tapa ilmaista itseään. Erittäin isoksi ilmiöksi viime vuosina ovat nousseet niin sanotut vlogit. Vlog-sana viittaa sanoihin "video log" tai "video blog", ja on jatkumoa perinteiselle blogille sekä mikroblogeille. Vlogien suosio liittyy myös laajempaan ilmiöön, jossa kuvallinen ilmaisu ja viestintä ovat nousemassa tekstipohjaisen viestinnän yli.

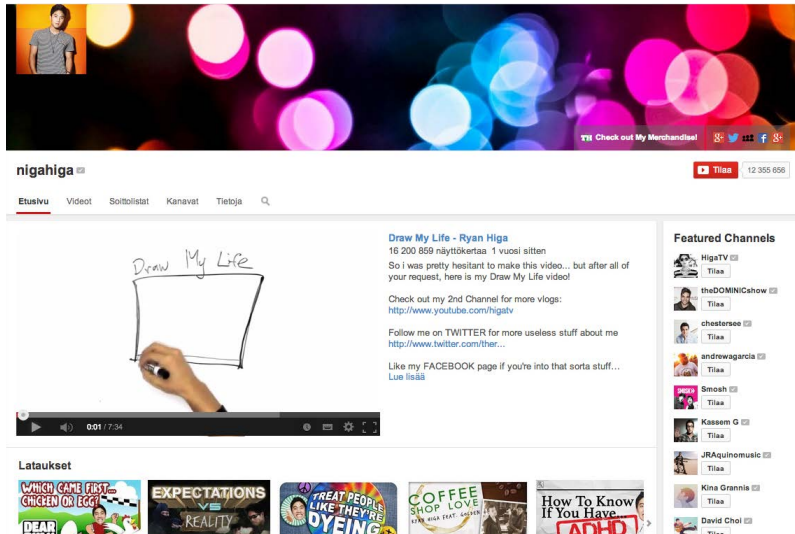
Ensimmäisiä vlogeja katsotaan olevan 2000-luvun vaihteessa julkaistut videopäivitykset **Adam Kontrasin** blogissa. Adam Kontras oli bloggaaja, joka

vuonna 1999 julkaisi blogiinsa läheisilleen tarkoitetun päivityksen liittyen muuttoonsa Pohjois-Amerikan mantereeseen halki. Blogin yhteyteen hän lisäsi videon, jossa hän muuton aikana salakuljettaa kissansa hotelliin. Vlogien yleistyminen tapahtui kuitenkin vasta myöhemmin vuonna 2005, jolloin muun muassa perustettiin YouTube-palvelu. Tällöin alkoi muodostua myös ryhmiä vlogien pitäjien kesken, joista ensimmäisenä muodostui **Yahoon Videoblogging**-ryhmä. Vlogeista on tehty YouTubeen epävirallinen **historiikki**, jossa syvennyttään historian lisäksi tyylillisiin ja sisällöllisiin ilmaisumuotoihin.

Vlogeissa käsitellään blogien tapaan hyvin erilaisia aiheita videopäiväkirjojen henkilökohtaisista tunnustuksista esimerkiksi erilaisten harrastusten ja oman osaamisen esittelyyn. Vlogeja käytetään lisäksi hyvin usein komedian tai humoristisen sisällön esittelyyn, mutta vlogien pitäminen on myös osoittautunut joillekin kanavaksi elämän varjopuolien käsittelyyn. Erilaisia vlogeja ja YouTube-kanavia löytää käyttämällä YouTube-hakutoimintoa ja hakusanaa "vlog". Tässä kuitenkin lyhyt lista joistakin kotimaisista ja ulkomaisista vlogeista tutustumista varten:

- **AnnaLovesVlogging:** <https://www.youtube.com/user/annalovesvlogging>
- **eedspeaks:** <https://www.youtube.com/user/eedspeaks>
- **HigaTV:** <https://www.youtube.com/user/HigaTV>
- **JennaMarbles:** <http://www.youtube.com/user/JennaMarbles>
- **Laina:** <http://www.youtube.com/user/wzr0713>
- **lauralaura:** <https://www.youtube.com/user/kujurd>
- **Manuvlog T:** <https://www.youtube.com/channel/UCt9G0vyaxBnAXDs9RiC8Fw>
- **mmiisas:** <https://www.youtube.com/user/mmiisas>
- **Smoukahontas:** <http://www.youtube.com/channel/UCdoRMzGcCBpjKTCIFHGI-Yg>
- **Susanna Jokela:** <https://www.youtube.com/channel/UCCIDHxw3l3hwhjlrCn212A>
- **tanjaelviira:** <https://www.youtube.com/user/tanjaelviira>
- **Zoella:** <http://www.youtube.com/user/zoella280390>

Kuva 5. Kuvakaappaus YouTube-käyttäjän sivunäkymästä.

Vlogien keskeiseksi julkaisualustaksi on muodostunut YouTube-palvelu, joka toimii muutenkin suurimpana videomateriaalien julkaisukanavana internetissä. YouTubeissa jokaisella vloggaajalla on oma tili, aivan kuten perinteisissäkin blogeissa. Yksittäiset videot muodostavat julkaisuja tai ”videoartikkeleja”, ja niiden kokoavana kehyksenä toimii käyttäjän omat YouTube-sivut tai -kanava. Käyttäjän sivunäkymässä (kts. kuva 5) ylimpänä näkyy kanavan ylläpitäjän kuva ja bannerikuva. Tämän alla on käyttäjän nimimerkki ja navigaatiopalkki, jonka kautta pääsee selaamaan käyttäjän omia videoita, hänen tekemiään soittolistoja sekä mahdollisia henkilö- tai lisätietoja käyttäjästä.

Navigointipalkin alla on YouTube-kanavan ylläpitäjän uusin video ja sen alla linkki aiempiin videoihin. Oman kanavan ulkoasua sekä ulkoasuun kuuluvien osasten sisältöä on mahdollista muokata, kuitenkin hieman rajallisemmin kuin esimerkiksi tekstipohjaisia blogeja.

Kuten blogeissakin, vlogeissa keskeistä on aktiivinen päivittäminen sekä videoiden yhteydessä oleva kommentointi ja dialogi. Vlog-videoita kuvataan hyvin monenlaisella kalustolla: kestosuosikkina ovat tietokoneen web-kamerat tai nykyisin mobiililaitteisiin integroidut kamerat. Osa vlogeista on hyvin ammattimaisesti tuotettuja, jolloin niissä myös käytetään kameroiden ja editoinnin osalta laadukkaampia tuotantovälineitä.

Vlogit eivät ole toistaiseksi juurikaan yleistyneet nuorisotyössä. Tässä op-
 paassa esitettävissä käytännön esimerkeissä voisi hyvin soveltaa myös vlogeja muun muassa siten, että kirjoittamisen sijaan nuoret kuvaisivat omia näkö-
 kulmiaan ja ajatuksiaan videolle. Toisaalta, nuorisotyössä voisi myös käyttää ryhmäblogia, jossa osa sisällöstä on tekstinä ja osa videoina. Näin nekin nuoret, joille kirjoittaminen ei ole niin luonteenomaista tai mieluisaa, löytäisivät tavan osallistua toimintaan.

Mikroblogit

Mikroblogeissa sisällön tuottamisessa on hyvin erilainen lähtökohta verrattuna perinteisiin blogeihin. Mikroblogien keskeinen piirre on viestissä käytettävien kirjoitusmerkkien määrä, joka usein on rajattu 140 merkkiin. Leikillisesti onkin sanottu, että mikroblogit ovat tavallaan sosiaalisia tekstiviestejä. Toinen mikro-
 blogeihin yhdistetty piirre on sisällön kuvaaminen hashtagien avulla. Mikro-
 blogeista tunnetuin on Twitter, ja vuodesta 2013 sen suosio on kasvanut myös Suomessa merkittävästi.

Mikroblogit, erityisesti Twitter ja Aasiassa suosittu Weibo, ovatkin löytäneet oman paikkansa erilaisessa sisällöntuottamisessa ja itseilmaisussa. Twitter toi-
 mii ikään kuin arkisen keskustelun tai dialogin jatkeena; sellaisen, jossa keskus-
 telun luonne on hyvin epämuodollista jutustelua. Usein onkin niin, että blogeja tai vlogeja pitävät ihmiset käyttävät myös Twitteriä ylläpitääkseen keskustelua blogi- tai videopostausten välillä sekä jakaakseen muiden vertaisten tuotoksia. Lisäksi dialogi blogin tai vlogin tekijöiden ja sen lukijoiden tai katsojien välillä siirtyy usein käytäväksi mikroblogin välityksellä.

Kuva 6. Kuvakaappaus Nuorten Tampereen Twitter-sivusta.

2.4. BLOGEIHIN LIITTYVIÄ ILMIÖITÄ

Kuten on jo aiemmin todettu, on blogien aiheita monia, eikä niiden yksityiskoh-
tainen luettelointi ole kovin tarkoituksenmukaista. Moni bloggaaja ei myöskään
välttämättä rajaa käsittelemiään asioita vain tiettyyn aihepiiriin, vaan saattaa kir-
joittaa hyvinkin erilaisista ilmiöistä ja aiheista. On kuitenkin tiettyjä aihepiirejä,
jotka ovat bloggaajien keskuudessa erityisen suosittuja.

Muoti ja elämäntyyli ovat muodostuneet viimeisten vuosien saatossa yh-
deksi keskeiseksi bloggaamisen aiheeksi. Muotiblogi-ilmiöön on syvennytty tar-
kemmin teoksessa **Kovaa työtä olla minä - Muotibloggaajat mediamarkkinoilla**

(Noppari & Hautakangas, 2012). Ilmiön alkupisteenä on pidetty NOGOODFORME-nimistä blogia vuodelta 2003. Muotiblogien sisältö ei aina kuitenkaan rajoitu käsittelemään ainoastaan muotia, mistä syystä onkin usein puhuttu rinnakkain muoti- ja lifestyleblogeista. Muotiblogien suosio on myös huomattu vaate- ja meikkiteollisuudessa, ja monet yritykset ovatkin alkaneet sponsoroida bloggaajia ilmaisilla tuotelahjoilla tai suoraan rahallisesti. Samoin bloggaajia kutsutaan paikalle erilaisiin muotinäytöksiin, koska yritykset näkevät heidät tärkeänä viestintäkanavana sekä trendien luojina ja levittäjinä. Tämä koskee kuitenkin vain osaa bloggaajista, eikä kaikilla blogeja ylläpitävillä ole tarvetta tai edes halua saada toiminnasta taloudellista hyötyä. Muotibloggaajia seuraaville blogit ja vlogit toimivat tiedonlähteinä muotiin ja viimeisimpiin muotivirtauksiin. Ne sisältävät erilaisia ohjeita ja oppaita esimerkiksi tietynlaisten meikkien ja kampausten tekemiseen sekä siihen, millaisia vaateyhdistelmiä on tulossa muotiin.

Toinen keskeinen aihepiiri blogeissa ja vlogeissa on erilaisten taitojen ja harrastusten esittely. Erityisen suosittuja aihealueita ovat muun muassa kutominen, graffitit, elektroniikka, instrumenttien soittaminen, ruoanlaitto ja leipominen. Esimerkiksi YouTuben vlogit, joissa opetetaan instrumenttien soittamista, ovat korvaamaton apu monelle nuorelle omassa musiikkiharrastuksessa. Käsityöblogeista puolestaan etsitään inspiraatiota omiin töihin. Lukijoilta saatu palaute taas antaa innostusta tekemään lisää omia postauksia.

Harrastusta käsittelevissä vlogeissa oman alaryhmän muodostaa ns. Let's Play -tyyppiset videot, joissa digitaalisia pelejä pelaavat kuvaavat omaa peläämistään. Videoilla muun muassa jaetaan omia kokemuksia kyseisestä pelistä, vertaillaan pelejä keskenään tai esitellään omaa hyvää pelisuuritusta. Pelivideoiden suosion kasvu on johtanut muun muassa siihen, että uuden sukupolven pelikonsoleihin on lisätty mahdollisuus taltioida omia pelikokemuksia ja jakaa niitä YouTubeen.

Harrastusten lisäksi osassa blogeista ja vlogeista keskitytään johonkin tiettyyn elämänvaiheeseen, kuten äitiyteen, opiskeluun tai ulkomailla asumiseen. Lisäksi joillekin blogin tai vlogin pitäminen voi olla keino purkaa ja käsitellä mielenterveyteen liittyviä asioita, kuten masennusta, tai muutoksia jollain elä-

män osa-alueella. Monelle blogin pitäminen onkin voimauttava prosessi, jonka kautta on myös mahdollista saada tukea ja kannustusta muilta bloggaajilta sekä blogien lukijoilta.

3. Blogitoiminta nuorisotyössä

3.1. MITEN JA MIKSI KÄYTTÄÄ BLOGIA NUORISOTYÖSSÄ?

Internet on tuttu toimintaympäristö tämän päivän nuorille. Parhaimmillaan verkko tukee nuoren kasvua tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia löytää tietoa sekä saada kavereita välimatkoista huolimatta. Erilaisten keskustelupalstojen ja sosiaalisen median avulla nuoret pääsevät kommunikoimaan laajemmin erilaisten ihmisten kanssa ja löytämään omanlaistaan, muiden samanlaisissa elämäntilanteissa olevien seuraa. Nuorisotyöntekijöiden ja muiden nuorten parissa toimijoiden olisikin tärkeää tuntea nuorten verkkomaailmaa voidakseen kohdata nuoria heidän jokapäiväisessä toimintaympäristössään, mutta myös jotta nuori saisi tarvittaessa tukea ongelmatilanteissa sekä oppisi välttämään niitä. Aikuisen tehtävä on myös valvoa, että keskustelu ja muu verkossa tapahtuva toiminta pysyy asiallisena ja siinä noudatetaan esimerkiksi yhdessä laadittuja sääntöjä, aivan kuten internetin ulkopuolellakin tapahtuvassa toiminnassa. Internet tarjoaa nuorisotyöntekijöille myös uusia nuorisotyön mahdollisuuksia ja se mahdollistaa uudenlaisten menetelmien käytön.

Blogitoiminta mahdollistaa nuorten ja nuorisotyöntekijöiden osallistumisen hyvin eri tasoilla. Parhaimmillaan blogin ylläpito on tiivistä ryhmätyötä, joka

vaatii aktiivisuutta, vastuunottoa sekä ryhmätyötaitoja. Nuoret erilaisine osaa-misineen ja kiinnostuksineen voivat osallistua blogin ylläpitoon tuottamalla omanlaistaan sisältöä. Erilaisia rooleja voivat olla muun muassa kirjoittaja, kuvaaja, ylläpitäjä, keskustelija ja moderaattori. Vanhemmille se taas antaa mahdollisuuksia tutustua sellaiseen nuorten maailmaan, jota he eivät ehkä muutoin pääse näkemään. Blogit mahdollistavat informaalin oppimisen niin nuorilta nuorille kuin myös nuorilta aikuisille. Tämän päivän nuoret ovat syntyneet digitaaliseen maailmaan ja heille internetin käyttö on luontevampaa kuin monille aikuisista. Tämä mahdollistaa mielekkään yhteistoiminnan aikuisen ja nuoren välillä, jossa molemmat voivat tukea ja opettaa toisiaan, sekä siten myös vahvistaa nuoren luottamusta omaan osaamiseensa.

Nuorisotyön näkökulmasta blogitoiminta avaa uusia ovia esimerkiksi nuorten osallistamiseen, ryhmätyöskentelyyn ja yhteisöllisyyden lisäämiseen sekä toiminnan näkyvyyden parantamiseen ja siitä tiedottamiseen. Se lisää nuorisotyön ja -toiminnan avoimuutta sekä se voi toimia myös eräänlaisena kaikille avoimena päiväkirjana. Lisäksi blogitoiminta voi helposti asettua muun nuorisotyössä tapahtuvan toiminnan jatkeeksi. Eri aktiviteeteista ja muista päivän tapahtumista bloggaaminen voi motivoida nuoria kokeilemaan uusia asioita rohkeammin sekä kommunikoidaan keskenään runsaammin.

Blogitoiminta ei välttämättä tarkoita sitä, että sen myötä nuorten tietokoneen ääressä ja sisätiloissa viettämä aika lisääntyisi. Blogin aihetta valitessa voi miettiä, minkälaisen toiminnan pariin nuoria halutaan kannustaa. Aiheena voi olla vaikkapa lähimetsän eläinten esittely kuvin, ja siten voidaan yhdistää luonnossa oleminen ja blogin ylläpito. Parhaassa tapauksessa blogin ylläpito voi motivoida nuoria kokeilemaan uusia asioita sekä pohtimaan niiden sisältöjä, koska aiheesta on tarkoitus tuottaa mielenkiintoinen ja monipuolinen blogipostaus. Myös tieto siitä, että tuotosta lukee muut ihmiset, voi toimia motivaattorina paneutumaan aiheeseen lähemmin. Nuorten blogeissa onkin olennaista, että nuoret tuottavat itse suurimman osan sisällöstä sekä jakavat sitä muille. Nuorisokeskusten, nuorisotalojen ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen toimintoihin osallistuvien nuorten ylläpitämien blogien avulla saadaan tietoisuutta toiminnasta

toisille nuorille ja siten sosiaalinen vuorovaikutus jakautuu laajemmin, kuin vain esimerkiksi leiriläisten kesken.

Blogien ansiosta nuorten erilaiset kokemukset taltioituvat muistiin ja niihin voi palata aina halutessaan uudelleen lukemalla ja katselemalla vanhoja postauksia. Kun blogitoiminta on osana esimerkiksi erilaisten leirien toimintaa, voi niiden myötä myös nuorten läheiset päästä näkemään leirien elämää ja he voivat osallistua siihen kirjoittamalla kommentteja blogiteksteihin. Blogin kautta nuoret voivat päästä kertomaan itselle tärkeistä asioista ja sitten se voi toimia myös nuorten vaikuttamisen välineenä.

3.2. MILLAISILLE RYHMILLE BLOGITOIMINTAA?

Blogitoimintaa voidaan hyödyntää soveltaen hyvinkin monenlaisille ryhmille. Hyviä kokemuksia ryhmäblogitoiminnasta on saatu muun muassa haastavassa elämäntilanteessa olevien tyttöjen ja nuorten naisten kanssa. Toiminnassa ryhmäläisille tarjotaan mahdollisuus kuulua turvalliseen yhteisöön ja siinä toimimisen kautta yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia. Toiminnassa on vahvasti läsnä toisia kunnioittava kohtaaminen sekä kasvotusten että verkossa. Ryhmäblogitoiminta mahdollistaa nuorten mielipiteiden ilmaisemisen ja vaikuttamisen blogin välityksellä ja kehittää näin ollen toimintamuotoa, jonka tarkoituksena on vahvistaa nuorten kykyä, keinoja ja motivaatiota vaikuttamiseen.

Itseilmaisun lisäksi ryhmäblogitoiminnan kautta voidaan eri kohderyhmien kanssa käsitellä monipuolisesti medialukutaitoa, tekniikkaa ja nettiturvallisuutta. Esimerkiksi erityistukea tarvitsevien nuorten kanssa on blogin avulla opittu omista rajoista verkossa. On tärkeää, että myös ne nuoret, joilla on muita heikkommat edellytykset käyttää eri median muotoja, tutustuvat verkon, valokuvien ja videoiden kanssa työskentelyyn.

Ryhmäblogitoimintaa voidaan hyödyntää myös maahanmuuttajataustaisten ja kantasuomalaisten nuorten välisen vuoropuhelun lisäämiseen. Tämä nähdään yhtenä tapana edistää suvaitsevaisuutta ja yhdenvertaisuutta, kun blogin avulla erilaiset nuorisokulttuurit pääsevät esille. Toiminnassa käsitellään tarpeen

tullen kriittisesti stereotyyppisiä ajatuksia ja ennakkoluuloja, jotta osallistujat tulevat tietoisiksi muun muassa omaa toimintaansa ohjaavista ajatuksista ja omasta tavastaan kohdata eri vähemmistöihin kuuluvia ihmisiä. Blogitoimintaan osallistuminen edistää myös maahanmuuttajataustaisten nuorten suomen kielen kehittymistä.

Tasavertaisuuden toteutumiseksi kohderyhmille tarjotaan mahdollisuus osallistua ryhmäbloggaamiseen myös etänä, mikäli ryhmätoimintaan ei pääse paikalle esimerkiksi pitkien etäisyyksien johdosta.

3.3. BLOGITOIMINNAN HYÖDYT NUOREN NÄKÖKULMASTA

Blogit merkitsevät nuorille paljon enemmän kuin vain kirjoittamista ja kuvaaamista. Blogoja voidaan pitää muun muassa identiteetin rakentamisen ja esittämisen välineinä sekä yhteisöllisyyden rakentajina. Blogin kautta nuoret voivat ilmaista itseään, omia ajatuksiaan, tunteitaan, mielipiteitään sekä arvostuksiaan.

Samanlaisuuden ja yhteenkuuluvuuden tunteiden kaipuu on usein yksi oman blogin perustamiseen vaikuttava tekijä. Myös ryhmäblogi tarjoaa nuorille mahdollisuuden ryhmään kuulumiseen. Yhteisen blogin luomisella tavoitellaan yhteenkuuluvuuden kokemuksia. Tarkoitus on, että osallistujat tulevat osaksi yhteisöä, jossa he tuntevat olonsa turvallisiksi ja voivat kokeilla ja muotoilla identiteettiään sekä harjoitella itseilmaisun menetelmiä ilman torjutuksi tuleamista. Ryhmäblogissa nuoria yhdistävänä tekijänä toimii nuorten kokemukset ja arki, joista ryhmäläiset jakavat merkintöjään ja kokevat täten samanlaisuutta ja yhteenkuuluvuutta.

Mikäli tutustuminen uusiin henkilöihin tuntuu nuoren mielestä haastavalta, bloggaaminen ja toisten blogien lukeminen voivat olla keino lähestyä muita ihmisiä. Ryhmäblogin voi nähdä eräänlaisena kohtaamispaikkana, jonne nuori voi kirjoittaa kun siltä tuntuu, ja tällä tavalla antaa muille mahdollisuuden tutustua häneen. Ryhmäblogilla on monta ylläpitäjää, jotka tapaavat niin kasvotusten kuin blogin välityksellä. Ollessaan vuorovaikutuksessa toistensa kanssa heidän sosiaaliset verkostonsa laajenevat.

Blogin ylläpitäminen kehittää kirjoitustyyliä ja -taitoja, mikä edesauttaa it-seilmaisua ja helpottaa omien tunteiden esille tuomista. Tämä päätelmä perustuu muun muassa Turun Tyttöjen Talon ryhmäblogitoimintaan osallistuneilta saatuun palautteeseen, jossa kirjoittamisen mainittiin mahdollistavan itsensä kehittämisen. Lisäksi blogien kommentointimahdollisuuksien kautta tytöt ovat voineet harjoitella myös ihmissuhdetaitoja sekä erilaisten mielipiteiden hyväksymistä. Ryhmäblogilla on potentiaalia toimia nuoren itsevarmuutta ja -luottamusta edistävänä kanavana, varsinkin silloin kun aikuinen on mukana tukemassa nuoren rohkeutta oman itsensä ilmaisemisessa.

Eräs Turun Tyttöjen Talon Blogi-tiimissä mukana ollut tyttö kuvailee ryhmäblogitoiminnan merkitystä itselleen seuraavasti:

"Yhdessä tehdyt tekstit/julkaisut/kuvat ovat minulle tärkeimpiä blogissa ja saan niistä eniten irti: Muistan mukavia hetkiä kun teimme niitä, saan uusia ideoita itselleni ja herkullisia reseptejä :) Myös bloggaajien pienet runot ja ajatuspätkät ovat olleet mukavia lukea ja seurata. Mutta ehkä itsekkäästi sanoen omien tekstien käsittely ja tuottaminen ovat kehittäneet ja muokanneet minua eniten. Ja niin sanotusti antaneet julkaisuina eniten.

Bloggaaminen ei minusta ole todellakaan vain tietynlaisten ihmisten, kuten tyttöjen juttu. Blogeissa mielestäni on juuri kyse siitä, että kuka tahansa voi kirjoittaa blogia ja mistä tahansa. Mikäli sikäli jos asiaa haluttaisiin miettiä stereotyyppien kautta; tytöt voivat pitää muoti ja kauneusblogeja ja pojat urheilu-/treeni ja tekniikkablogeja.

Blogiryhmässä olen tutustunut uusiin, upeisiin ja ainutlaatuisiin ihmisiin (olen myös blogin kautta saanut uusia ystäviä:). Blogiryhmässä mukana ollessani olen myös kokenut pienoista luomisen tuskaa, joka on saanut minut keskittämään energiaani ja ylittämään itseni ja ennakkokäsitykseni. Eli on ollut loppujen lopuksi oikeinkin positiivinen ja hyvä juttu.

Blogiryhmä ja blogi on minulle erityisesti tapa käsitellä joitain tunteitani ja tuntemuksiani. Saamaan asioita päätökseen oli kyseessä pienempiä, tai isompia huolia. Ryhmäkerroilla olen pystynyt työntämään mieltä askarruttavat asiat hetkeksi syrjään antaen niiden muhia ja ryhmästä pirteänä/iloisena lähtiessäni olen useasti saanut uusia näkökulmia ja ratkaisumalleja asiaan. Ja teksteillä olen pystynyt aivan konkreettisesti viemään asioita pois mielestä ja paperille.

Blogiryhmä ja tyttöys... Hmm... Olen kehittynyt blogin kautta enemmän ehkä täysivaltaisena ihmisenä, kuin tyttöinä. Tietysti blogissa on salliva ja naislähtöinen ilmapiiri, joka näkyy blogista. Mutta blogin kautta (esim. kun olemme miettineet ketä haluaisimme haastatella) olen myös herännyt ajattelemaan mihin kaikkeen naiset pystyvät ja että Suomesta löytyy loistavia naisroolimalleja.

Yhdessä ryhmäkerroilla tehdyt pienet ja hieman suuremmat jutut ovat kyllä olleet viikkojen piristysruiskeita ja antaneet voimaa eteenpäin."

3.4. CASE 1: TURUN TYTTÖJEN TALON BLOGITOIMINTA

www.turuntyttojentalo.blogspot.fi

Turun Tyttöjen Talolla® on toiminut kolme vuotta opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Blogi-hanke. Viikoittain joukko 12–28-vuotiaita tyttöjä ja nuoria naisia kokoontuu tekemään yhteistä Turun Tyttöjen Talon blogia. Ryhmässä tavoitteena on tyttöjen ja nuorten naisten oman äänen esille tuominen. Nuoret itse ideoivat ja toteuttavat blogin sisällön. Blogista on tullut paikka, jossa jaetaan kulumisia sekä muita arjen onnistumisia ja haasteita. Toimintaan vahvasti kuuluu myös vierailut ja henkilöhaastattelut ryhmäläisten esittämien toiveiden pohjalta.

Blogi-tiimin kanssa on mm. vierailtu Turun pääkirjaston kellarin kummitus-kierroksella, Turun poliisilaitoksella ja Suomen vanhimman teatterirakennuksen, Åbo Svenska Teaterin, kulisseissa. Vierailuista inspiroituneina ryhmäläiset

ovat kirjoittaneet blogiin joko fiktiivisiä tarinoita tai faktapohjaisia tekstejä sekä jakaneet kuvia.

Ryhmässä on tehty haastatteluja kiinnostavista ihmisistä, kuten eläinsuojeluvälvo Heidi Leyser-Koprasta, elokuvaohjaaja Saara Cantellista sekä tasavallan presidentti Sauli Niinistöstä. Haastatteluja voidaan toteuttaa joko sähköpostilla tai sopimalla tapaaminen haastateltavan kanssa. Haastatteluihin kannattaa valmistautua jo edellisellä ryhmäkerralla, jolloin voi suunnitella kysymykset ja jokoisen ryhmäläisen roolin etukäteen (esim. ketkä haastattelevat, ketkä kuvaavat ja ketkä kirjoittavat muistiinpanoja).

Ryhmäläiset kokivat, että haastattelun jälkeen esimerkiksi presidentti tuntui tutummalta ja inhimillisemmältä henkilöltä. Blogitoiminta on kannustanut ryhmäläisiä haastattelemaan myös omia idoleitaan, kuten Hanna Pakarista ja Fintelligensia. Lisäksi blogitoiminnassa mukana olleet ovat haastatelleet Tyttöjen Talon työntekijöitä ja harjoittelijoita.

Ryhmässä on käsitelty myös erilaisia esille nousevia teemoja, kuten unelmat, mediaturva, tarinankerronta, omakuva, naisesikuvat ym. Aiheita on tarkasteltu useaa taidemuotoa hyödyntäen. Tulee vain huolehtia siitä, että aikaa jää myös tuotosten lataamiselle blogiin.

Blogia on lisäksi hyödynnetty Turun Tyttöjen Talon avoimessa toiminnassa, tapahtumissa, markkinoinnissa ja sosiaalisessa arvioinnissa. Blogi mahdollistaa Turun Tyttöjen Talon toimintaan osallistumisen etänä.

Turun Tyttöjen Talon blogissa nousseita teemoja:

- Musiikki, ystävyys, runot, kannanotot ja unelmat ovat olleet teemoina keskeisiä suosikkeja ja monia kirjoittajia yhdistäviä aiheita.
- Ajankohtaisia asioihin on pyritty reagoimaan myös blogissa. Esimerkiksi Kansainvälisenä tyttöjen päivänä Turun Tyttöjen Talon kävijöiltä kysyttiin, mitä he toivoisivat maailman tytöille. Kaikkien toiveet kirjattiin ylös ja julkaistiin blogissa koko maailman nähtäväksi.
- ”Blogihaasteiden” avulla voidaan haastaa blogin lukijoita kirjoittamaan tai kommentoimaan johonkin teemaan. Haasteissa on pyydetty kuvailemaan

esimerkiksi omia unelmia, millaista olisi elää ilman sähköä tai miten nuoret ratkaisevat ystävyssuhteidensa ongelmia.

- ”Livebloggaus” on ollut oiva tapa osallistaa nuoria (ja ammattilaisia) muun muassa erilaisissa esittelytilaisuuksissa ja messuilla. Esimerkiksi Varissuon Normaalkoulun kerhomessuilla Turun Tyttöjen Talon pisteellä vierailleet saivat vastata blogissa kysymykseen ”mikä sinulle on tärkeää elämässä?”.
- Myös harjoittelijat, vapaaehtoiset ja työntekijät ovat välillä vierailleet blogissa kirjoittamassa esimerkiksi vinkkejä stressaavan syksyn hallitsemiseen.

3.5. CASE 2: ESPOON NUORISOTOIMEN LEIRIBLOGITOIMINTA

<http://espoonleiriblogit.blogspot.fi>

Espoon kaupungin Nuorisopalvelut hyödyntävät blogeja nuorisotyön välineenä leiritoiminnassaan. Tarkoituksena on kehittää leiriläisten median tuottamisen ja lukemisen taitoja, tarjota heille osallisuuden kokemuksia leirin aikana tehtyjen blogimerkintöjen avulla sekä toimia reaaliaikaisena tiedotusvälineenä leiriltä kotiväelle sekä muille asiasta kiinnostuneille. Blogimerkintöjä tehdään yhdessä leiriläisten ja ohjaajien kanssa. Mukaan voidaan tekstin ohella liittää muun muassa kuvia ja videoita leirin tapahtumista.

Tavoitteet ja toteuttaminen

Toiminnan tavoitteena on parantaa leirin reaaliaikaista tiedotusta leiriläisten huoltajille sekä tarjota leiriläisille medialukutaidollista oppia ja osallisuuden tuntemuksia leirin aikana tehtyjen blogipäivitysten avulla. Myös ohjaajien kuvallinen esittely blogissa ennen leirin alkua on koettu helpottavan ensikertalaisten leirille tuloa.

Blogeja varten on olemassa useita hyviä blogialustoja. Espoon kaupungin nuorisopalveluissa on kokeiltu sekä Blogger- että Wordpress -alustoja, joista molempiin voi käyttökieleksi valita myös suomen. Leiriblogi-toiminta lähti Espoossa liikkeelle blogitunnuksen perustamisesta, jonka alle luotiin ns. pe-

rusblogi. Myöhemmin kaikki blogit siirrettiin yhden tunnuksen alle, jotta niiden hallinnointi tulisi helpommaksi eivätkä tunnukset häviäisi, esim. ohjaajan vaihtaessa työpaikkaa.

Blogiin voi luoda erillisiä sivuja tärkeitä tietoja varten. Lisäksi etusivulle julkaistaan blogimerkintöjä eli ns. postauksia. Niitä alettiin tehdä ohjaajien toimesta jo ennen leiriä, esim. kertomalla tuleville leiriläisillä leiriä koskevia tietoja sekä esittelemällä leirin ohjaajat valokuvien kera.

Blogimerkintöjen kommenttiosioita voi käyttää myös hyväksi esim. ohjelmatoiveiden kartoittamisessa leirille tulevilta nuorilta. Tämä mahdollistui muun muassa siten, että nuoret kävivät vastaamassa postauksissa esitettyihin kysymyksiin. Lisäksi eräällä leirillä kerättiin nuorilta etukäteen toiveita ns. tuunauspäivään tuotavasta tavarasta, jotta ohjaajat osasivat hankkia sopivaa materiaalia tuunausta varten.

Leirien aikana postauksia on tehty pääosin leiriläisten toimesta yksi tai kaksi kertaa päivässä. Joillain leireillä nuoret on jaettu pienryhmiin, joilla on ollut vastuu tietyistä osista leiripäivää (esim. tiistai aamupala-välipala, tiistai välipala-ilta-pala). Osion lopuksi ryhmät istuvat yhdessä ohjaajan kanssa valitsemaan kuvia ja kirjoittamaan blogitekstejä. Blogin päivitys on merkitty osaksi leiriohjelmää, jotta sille on varmasti aikaa. Joillain leireillä päivityksiä tekevät vain vapaaehtoiset, blogin tekemisestä kiinnostuneet leiriläiset.

Päivitystilanteessa mukana on ohjaaja, joka valvoo, että valokuviissa ja kirjoitettavissa teksteissä noudatetaan hyvää makua. Tärkeää on, että kirjoittajien nimet näkyvät tekstissä, jotta vanhemmat voivat etsiskellä päivitystä, jossa heidän omat lapsensa ovat olleet osallisena. Pienempien lasten toimiessa päivittäjinä, voi ohjaaja toimia kirjurina ja kirjoittaa postaukset lasten sanelun mukaisesti. Samalla ohjaaja voi esittää tarkentavia kysymyksiä ja auttaa apukysymyksillä keksimään lisää tekstiä.

Espoon nuorisopalveluissa kuvausluvut kerätään ennen leiriä kirjallisesti leiritietolomakkeella. Tulevaa kesää (2014) koskevaan lomakkeeseen lisättiin oma kysymys blogimerkintöjä silmällä pitäen: "Saako lapsesta ottaa valokuvia mahdollista leiriblogia varten ja käyttää lapsen etu- tai lempinimeä? Kyllä/Ei."

Julkaistavia kuvia valittaessa on tärkeää, että kuvia julkaistaan vain niistä lapsista ja nuorista, joiden huoltaja on antanut kuvausluvan (pois lukien kuvat, joissa on useita lapsia, eivätkä yksittäiset henkilöt ole välttämättä kaikki tunnistettavissa). Tärkeää on myös varmistaa, onko nuori halukas julkaisemaan itsensä kyseisenlaisen kuvan kaikkien nähtäville. Tällaisessa tilanteessa ohjaaja voi käydä lapsen/nuoren kanssa keskustelua mm. siitä, että laitettaessa kuva internetiin se ei välttämättä poistu sieltä koskaan. Mediakasvatuksen näkökulmasta postauksissa voidaan hyödyntää myös kuvamanipulaatiota, kuvateksteillä kuvan tarkoituksen muuttamista, sekä kirjoituksen näkökulman valitsemista (esim. kriittinen suhtautuminen kaikkeen leiriohjelmaan, puolueellinen suhtautuminen leiriolympialaisista kirjoittaessa jne.).

Kokemuksia ja arviointi

Blogin hyödyntämisen tavat ja toimintamallit ovat vaihdelleet hieman leiristä riippuen. Joillain leireillä riittää yksi päivitys päivässä, joillain leireillä tehdään päivän aikana useampia merkintöjä. Kesällä 2013 kokeiltiin blogia myös yhdellä päiväleirillä, jolloin leiripäivitykset tehtiin pääsääntöisesti vasta seuraavana aamuna, koska päivän lopussa oli retkien jäljiltä kiireisempää.

Leiriblogia voi toki välillä päivittää myös pelkästään ohjaaja, mutta näissä postauksissa jää mediakasvatuksellinen anti pois ja tällöin blogin merkitys on lähinnä tiedotuksellinen. Leireillä, joissa on otettu paljon kuvia, on valokuvat laitettu nettiin salasanan taakse katsottavaksi (esim. kuvat.fi -palveluun, joka on maksullinen), ja kuvien katseluun tarvittavat tiedot on annettu leiriläisille joko leirin aikana tai leirin jälkeen sähköpostilla esim. huoltajien välityksellä. Kuvien määrä postauksista kohden on vaihdellut suuresti, mutta maksimissaan kuvia per postaus kannattaa olla noin kymmenen. Blogialustat mahdollistavat myös YouTube-videoiden linkityksen, joten jos leirillä kuvataan jotain hauskaa video-pätkää, saa senkin halutessaan näkyville blogipostaukseen.

Toiminnasta kerätään palautetta muun muassa palautelomakkeiden avulla. Myös blogissa on mahdollisuus kommentoida leirin onnistuneisuutta sekä

esittää toiveita leiriin liittyen. Niin leiriläisiltä kuin heidän huoltajiltaan on saatu myönteistä palautetta. Leiriblogitoimintaa ei toistaiseksi ole arvioitu Espoossa systemaattisesti.

Hyödyt nuorisotyön kannalta

Leiriblogeilla on kolme nuorisotyöllistä funktiota:

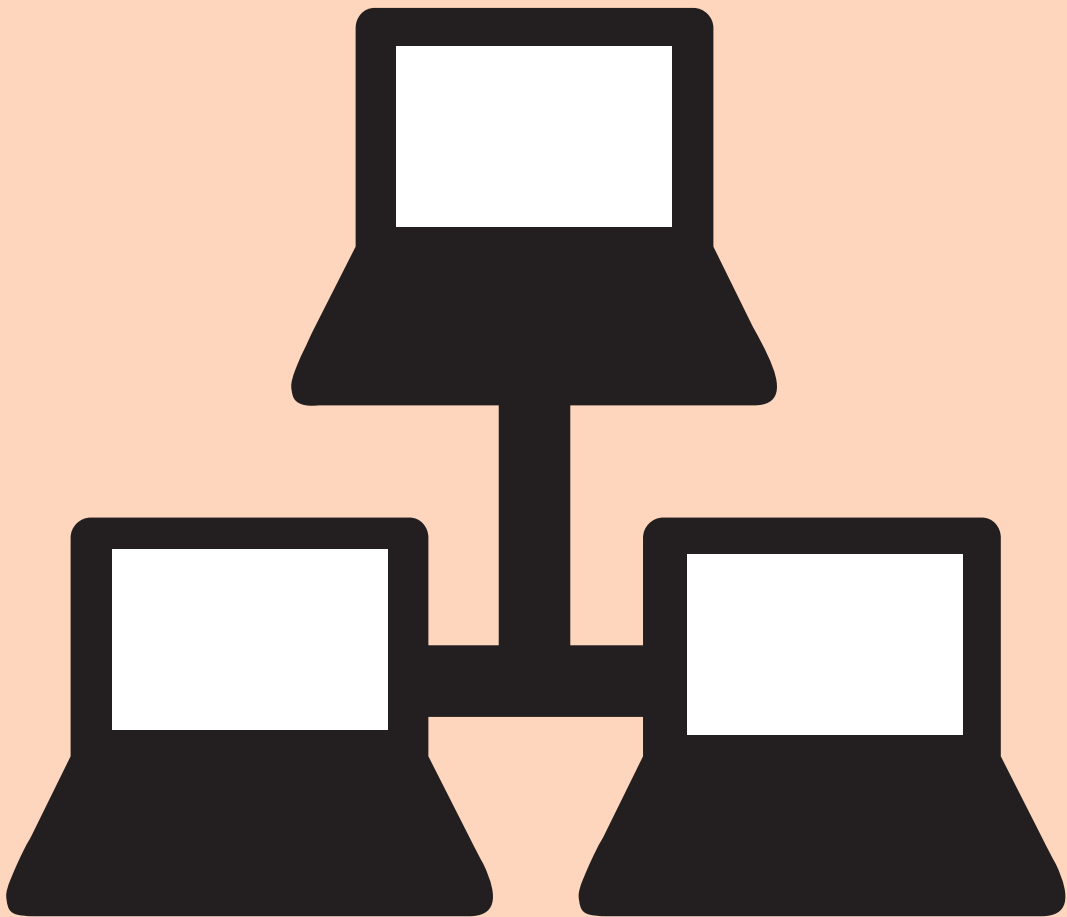
1. kasvattaa leiriläisten medialukutaitoja (esim. kuvien julkaisua miettimällä, ja jos ohjaajalla on osaamista, voidaan myös tehdä kuvamanipulaatioita yms.),
2. osallistaa leiriläisiä ennen leiriä esim. blogikommenttien avulla sekä leirin aikana postausten tekemisen muodossa,
3. toimia reaaliaikaisena tiedotusvälineenä leiriltä kotiväelle.

Jotta ensimmäinen funktio toteutuu, pitää leiriblogin suunnitteluun ja toteutukseen uhrata riittävästi aikaa.

ESIMERKKEJÄ MUISTA BLOGEJA HYÖDYNTÄVISTÄ TOIMINNOISTA

- **Adapteri-blogi:** <http://adapteritornio.blogspot.fi>
- **Kauklahden nuorisotalon -blogitoiminta:** <http://nuokunpulinat.wordpress.com>
- **Nuorten Ääni -toimituksen blogi:** <http://nuortenaani.blogspot.fi>
- **Tjejjouren-blogi:** <http://www.tjejjouren.se/aktuellt/bloggen>

4. Ryhmäblogitoiminnan toteuttaminen

Tässä oppaassa esitettävässä mallinnuksessa muunnetaan bloggaminen yksilökohtaisesta toiminnasta ryhmän yhteiseksi toiminnaksi. Kerromme, mitä toiminnan toteuttamisessa kannattaa ottaa huomioon, jotta yhteisöllisyys ja osallisuus toiminnassa toteutuisivat. Ohjeistuksen tarkoitus on olla suuntaa antava ja sitä kannattaakin soveltaa rohkeasti kohderyhmästä ja resursseista riippuen. Sisältö perustuu pääosin Turun Tyttöjen Talon blogi-hankkeen ryhmäblogitoiminnasta tehtyyn mallinnukseen ja hankkeessa toimineiden ohjaajien kokemuksiin.

4.1. OHJAAJAN TIEDOT JA TAIDOT

Yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämiseksi on oleellista, että ohjaaja tietää, mitä näillä käsitteillä tarkoitetaan, miksi näitä on tärkeä edistää sekä miten näitä edistetään. Yhteisöllisyyden edistämiseksi ohjaajan tulee mahdollistaa ryhmään kuulumisen, ryhmän toimintaan vaikuttamisen sekä toisista välittämisen kokemuksia.

Ohjaajan on tärkeä pitää huolta siitä, että ryhmäläiset kuuntelevat, huomioivat ja kunnioittavat toisiaan ja että jokainen saa mahdollisuuden ilmaista it-

seään. Näin kaikki saavat tuntea olevansa tärkeitä ja arvokkaita ryhmän jäseniä, mikä on olennaista osallisuuden tunteen kehittymisen kannalta. Osallisuuden tasavertaisten mahdollisuuksien luomiseksi tulee ohjaajan huomioida ryhmäläisten yksilökohtaisia tarpeita. Nämä voivat liittyä esim. kielellisiin tai kirjallisiin haasteisiin. Mikäli kieli on jollekin ryhmäläiselle haastavaa, tulee ohjaajan miettiä tarkkaan, miten ilmaista asioita, jotta hän tekee itsensä ymmärretyksi.

Blogin sisällön suunnittelussa ja luomisessa ohjaajan on otettava huomioon, ettei aiheuta ristiriidan tunnetta nuorissa. Esimerkiksi omaa itseään jollain tavalla ilmaisevan merkinnän luominen ja julkaiseminen blogissa voi tuntua joidenkin nuorten mielestä yksityisen ja julkisen välisen rajan rikkomiselta.

Vaikka ohjaajalla tulee olla perustietoa blogeista, ei ryhmäblogitoiminnan ohjaus edellytä laajaa kokemusta bloggaamisesta. Ajatus onkin, että ohjaajat eivät suoranaisesti opeta blogin luomista tiimiläisille, vaan bloggaamista tutkitaan ja opetellaan yhdessä vuorovaikutteisesti, mikä mahdollistaa yhteisöllisyyden kehittymisen. Ohjaajalla on hyvä olla blogien perustietojen lisäksi perustuntemusta mediasta ja niistä välineistä, joita toiminnassa mahdollisesti hyödynnetään (esim. kamerat).

4.2. TILAT JA TARVIKKEET

Ryhmätoiminnan käynnistäminen ei vaadi suuria resursseja. Seuraavilla asioilla pääsee jo hyvin alkuun:

- Mukava ja rauhallinen tila ryhmän kokoontumiselle
- Vähintään yksi tietokone ja siinä nettiyhteys
- Kamera (useiden mobiililaitteiden, kuten puhelimien ja tablettien kameroiden laatu on nykypäivänä riittävä blogitoimintaan)
- Muistiinpanovälineet (esim. vihkot) kaikille ryhmäläisille omien ajatusten ja ideoiden varalta

Lisäksi toimivaksi on todettu:

- Videotykki, jotta blogia voidaan tarvittaessa heijastaa seinälle koko ryhmän nähtäväksi
- Videokamera (löytyy usein myös puhelimesta tai pokkarikameroista)
- Nauhuri, esimerkiksi henkilöhaastatteluiden tallentamiseen (löytyy usein myös puhelimesta)

4.3. RYHMÄTOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

Konkreettinen ryhmätoiminta alkaa ryhmän kokoamisella. Ryhmän kooksi on hyvä asettaa n. 5–15 osallistujaa, riippuen ohjaajien määrästä. Ryhmän kokoa suunniteltaessa on tärkeää pohtia, miten taata, että kaikki ryhmäläiset saavat tukea ja tulevat kohdatuksi.

Jatkuvuuden saavuttamiseksi ryhmän on hyvä kokoontua säännöllisesti esimerkiksi kaksi tuntia viikossa. Toimintakohtaisesti voi harkita, pitääkö ryhmän avoimena, eli pääsevätkö uudet ryhmäläiset mukaan kesken kauden.

Koska toiminnan aikana saatetaan tehdä retkiä tai mennä vierailuille eri paikkoihin, tulee ohjaajien laatia lupalappu, jonka huoltaja täyttää ja allekirjoittaa. Sama pätee kuvauslupa. Niin alaikäisten huoltajilta kuin täysi-ikäisiltä osallistujiltakin tulee saada lupa valo- tai videokuvaukseen ja kuvien tai videoiden käyttöön blogissa.

4.4. YHTEISEN BLOGIN LUOMINEN

Jos ryhmäkerrat alkavat yhteisen blogin luomisella, kannattaa siihen varata ainakin muutama ryhmätapaamiskerta. Yhteistä blogia luodessa on ryhmäläisten kanssa aluksi hyvä tutustua olemassa oleviin blogeihin sekä blogityyppeihin. Näin he saavat paremman kuvan siitä, miltä blogosfääri näyttää sekä inspiraatiota ryhmäblogin ulkomuotoon ja sisältöön. Esimerkkejä eriaiheisista blogeista löytyy muun muassa osoitteesta www.bloglovin.com ja www.blogilista.fi.

Blogin aloittamiseksi tulee valita verkkosivu, missä konkreettisesti luodaan blogi, eli blogialusta. Blogialustan helppokäyttöisyys ja valmiit tekniset ratkaisut ovat suotavia, jotta pystytään keskittymään yhteiseen tekemiseen ja blogin sisällön tuottamiseen teknisen säätämisen sijasta. Verkosta on löydettävissä runsaasti erilaisia ohjeistuksia siihen, miten blogi perustetaan. Tässä lyhyt lista muutamista:

- **Bloggerin käyttöopas:** <http://goo.gl/eZKRXY>
- **Ruotsinkielinen blogialusta Ratata.fi:** <http://goo.gl/rb6CSL>
- **WikiHow:n ohjeet blogin aloittamiseen:** <http://goo.gl/QrYyB1>
- **Wikikirjaston artikkeli blogipalveluista:** <http://goo.gl/ZxaFJK>

Ohjaajan tulee tutustua valittuun blogialustaan, jotta hän pystyy paremmin ohjaamaan ryhmäläisiä merkintöjen luomisessa ja muissa blogiin liittyvissä teknisissä asioissa. Blogin ulkomuotoa, nimeä ja sisältöä suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa, jotta siitä tulisi ryhmän näköinen.

Blogissa ei tule julkaista luvaton tai epäoikeudenmukaista materiaalia. Myös kommentoimalla muiden blogimerkintöjä ei tule esittää sopimatonta ja perätöntä tietoa. Mikäli ei halua sallia kaikkien pääsyä blogiin, blogialustojen kautta on mahdollista rajata, ketkä pystyvät lukemaan mitään viestejä. Blogia ei tarvitse ylläpitää omalla nimellä, vaan on mahdollista käyttää nimimerkkiä. Se on suositeltavaa, mikäli haluaa keskustella arkaluontoisista asioista blogissa, säilyttäen kuitenkin yksityisyyden. (Tietosuojavaltuutetun toimisto, viitattu 17.3.2013)

4.5. RYHMÄBLOGIN YLLÄPITÄMINEN

Säännöllisesti tapaava ydinryhmä on ryhmäblogin pääasiallinen tuottaja. Tämän lisäksi myös muut, jotka eivät osallistu ryhmätoimintaan, voivat olla mukana luomassa sekä kommentoimassa blogia lähettämällä ohjaajalle merkintänsä julkaistavaksi.

Blogissa ydinryhmän jäsenillä voi olla omat profiilit, joilla he kirjautuvat blo-
giin ja tekevät merkintöjä. Profiili havainnollistaa yhteisöön kuulumisen ja se
voi edesauttaa yhteisöllisyyden ja osallisuuden tunteita. Ennen merkintöjen
julkaisemista bloggaaja tallentaa merkintänsä. Ohjaaja tarkistaa, että merkinnät
ovat muita ihmisiä kunnioittavia sekä toiminnan arvojen mukaisia, minkä jäl-
keen hän julkaisee ne. On myös hyvä valita blogialustan asetusten kautta, että
kommentit tulevat ohjaajan sähköpostiin tarkastettavaksi ennen niiden julkai-
semista. Mikäli ryhmäläinen tai etänä bloggaava ei halua omaa profiilia, mutta
hän haluaa kuitenkin kirjautua blogiin luomaan merkintöjä, on tätä varten hyvä
luoda ainakin yksi yhteinen anonyymin kirjoittajan profiili.

On hyvä miettiä, miten blogin kanssa toimitaan toiminnan ollessa tauolla
(esim. kesän ja joulun yli). Vaikka ryhmätoiminta on tauolla, etänä bloggaavat
saattavat kuitenkin lähettää merkintöjään julkaisemista varten, ja silloin jonkun
tulisi tarkastaa ne. Blogijulkaisuja on myös mahdollista ajastaa niin, että ne tule-
vat automaattisesti julkisiksi haluttuna ajankohtana. Halutun julkaisupäivämää-
rän ja kellonajan voi blogiin kirjautunut asettaa itse blogijulkaisua laadittaessa.

4.6. RYHMÄTAPAAMISTEN JA BLOGIN SISÄLTÖ

Ryhmän aloitus ja päättäminen

Kaikki ryhmätapaamiset on hyvä aloittaa ja päättää ”fiiliskierroksella”, jossa kaikki
saavat lyhyesti kertoa kuulumisensa. Tällä tavalla ohjaajat saavat kuvan osallis-
tujen mielentilasta, mikä on hyödyllistä toimintaa ohjattaessa ja ryhmäläisiä
kohdattaessa. Kuulumiskierroksella varmistetaan, että kaikki osallistujat pääsevät
tuomaan ääntään esiin. Kierroksen avulla viestitään myös osallistujille, että väli-
tetään toisista, mikä on tärkeä osatekijä yhteisöllisyyden tunteessa.

Fiiliskierrokseen on hyödyllistä sisällyttää ryhmätapaamisen teemaan liitty-
vä lyhyt harjoitus tai tehtävä, jonka tarkoituksena on avata osallistujille kyseistä
teemaa. Jos ryhmätapaamisen teemana on esim. unelmat, teemaa voi avata
käyttämällä kuvakortteja. Jokainen osallistuja valitsee yhden kortin, joka hänen
mielestään kuvastaa aihetta, ja vuorollaan hän voi kertoa ryhmässä ajatuksis-

taan. Turvallisessa ryhmässä voi myös pyytää ryhmäläisiä itseään ideoimaan erilaisia fiiliskierroksen teemoja, tehtäviä ja tapoja. Mikäli toimintaan tulee kesken kauden mukaan uusia osallistujia, on tärkeää tehdä erilaisia tutustumisharjoituksia, jotta uudet osallistujat pääsevät osaksi ryhmää ja yhteisöä.

Ryhmätehtäviin liittyviä huomioita

Turun Tyttöjen Talon blogi-tiimin toiminnasta saatujen kokemusten perusteella on suositeltavaa, että jokainen ryhmätapaaminen koostuu uudesta toiminnasta sen sijaan, että tietty toiminta jatkuisi monen ryhmätapaamisen ajan. Tämä muun muassa sen takia, että uusien osallistujienkin olisi helppo tulla osaksi toiminnan kautta rakentunutta yhteisöllisyyttä.

Kun ryhmä on suuri ja ohjaajia useampi, voidaan tapaamisten aikana ja kaantua fiiliskierroksen jälkeen ryhmätapaamisen pääasiallisten tehtävien tai harjoitusten ajaksi kahteen tai useampaan ryhmään.

Ryhmäkertojen tarkoituksena ei ole vain istua koneella, vaan ryhmäläisten kanssa voidaan toteuttaa erilaisia leikkejä sekä draama- ja muita toiminnallisia harjoituksia. Yhtenä toiminnan tavoitteena on rohkaista osallistujia itseilmaisun, harjoitella sitä sekä tuoda yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia. Toiminnassa on tärkeä olla variaatiota esim. kuvallisten ja kirjallisten harjoitusten ja tehtävien välillä, etenkin niitä ryhmäläisiä ajatellen, jotka kokevat kirjoittamisen haastavaksi. Hyviä, blogitoimintaan soveltuvia harjoituksia löytyy esimerkiksi Nuorten Ääni -toimituksen kokoamasta oppaasta "Uteliaammin, rohkeammin, hauskemmin! – Osallistavia mediakasvatusmenetelmiä opetukseen ja nuorisotyöhön" (opas on ladattavissa osoitteesta <http://nuortenaani.blogspot.fi/p/uteliaammin.html>). Kun ryhmään on luotu tarpeeksi turvallinen pohja, kannattaa myös ryhmäläisiä itseään kannustaa ideoimaan ja ohjaamaan erilaisia harjoituksia. Tehtävien kohdalla kannattaa huomioida ajankäyttö niin, että aikaa jää myös tuotosten julkaisuun blogissa.

Esimerkki kymmenestä ryhmäkerrasta koostuvan toimintakauden rungosta

1. RYHMÄKERTA

Tavoitteena:

- yhteisen blogin luominen (jos blogia ei vielä ole)
- ryhmätoiminnan ja sen käytänteiden esittely
- osallistujien ryhmäyttäminen
- toimintakauden yhteinen suunnittelu

Mikäli yhteisöllä ei vielä ole omaa, blogia kannattaa 1-2 ensimmäistä tapaamiskertaa käyttää yhteisen blogin luomiseen. Tähän saat tukea tämän oppaan kohdasta 4.4. Yhteisen blogin luominen.

Jokaisen ryhmätoimintakauden käynnistämisympäristössä osallistujille kerrotaan toiminnasta ja ryhmäbloggaamisesta. Heidän kanssaan luodaan ryhmän yhteiset suuntaviivat, tavoitteet ja säännöt.

Ryhmäläisiltä kerätään erilaisin toiminnallisin menetelmin ideoita ryhmätaapaamisten sisältöön, sekä kartoitetaan heidän yksilölliset motiivinsa ja kiinnostuksen kohteensa toimintaa ajatellen. Ohjaajilla on hyvä olla joitakin esimerkkejä toiminnan sisällöstä, mikäli osallistujille on haastavaa ideoita. Pyrkimyksenä on kuitenkin, että ideat nousevat ryhmäläisiltä itseltään. Toiminnassa on tärkeää löytää ryhmän yhteisiä kiinnostuksen kohteita, jotka kehittävät ryhmäläisten muodostamaa yhteisöä sekä synnyttävät yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Käynnistämisympäristössä pääpaino on ryhmäläisten tutustuttamisessa toisiinsa, ryhmäläisten välisen vuorovaikutuksen synnyttämisessä sekä luotettavan ja avoimen ilmapiirin luomisessa. Tavoitteena on, että ryhmäläiset tuntevat olonsa turvallisiksi, jotta he voivat olla vapaasti ryhmässä sekä tuoda esille omia ajatuksiaan, tunteitaan ja mielipiteitään. Positiivisen ryhmähengen luomisen tarkoituksena

na on myös edesauttaa osallistujien sitoutumista toimintaan. Ryhmähengen luomiseen hyödynnetään eri harjoituksia, jotka sopeutetaan osallistujien mukaisiksi.

2. RYHMÄKERTA

Tavoitteena:

- *syventää viime kerralla kerättyjä toiveita ja ideoita: mitä osallistujat haluavat saada itselleen / oppia kevään kaudesta?*
- *osallistujien ryhmäyttäminen*
- *oman profiilin luominen yhteiseen blogiin*

Ryhmäblogia aloittaessa ryhmäläiset voivat ensimmäisten tapaamisten aikana laatia itsestään omannäköisensä esittelytekstin blogiin, jotta lukijat saavat hienman tietoa merkintöjen takana olevista henkilöistä. Esittelytekstit voidaan halutessa lukea ääneen ryhmätapaamisen aikana, mikä voi toimia yhtenä keinona tutustuttaa osallistujia toisiinsa.

3. RYHMÄKERTA

Tavoitteena:

- *miettiä, miten sosiaalisessa mediassa kannattaa esiintyä: mitä kaikkea kannattaa jakaa ja mitkä asiat ovat esimerkiksi liian henkilökohtaisia jaettavaksi?*
- *esitellään esim. helppoja kuvankäsittelyohjelmia verkossa*

Ryhmäläisten kanssa tutustutaan ennen blogin aloittamista verkkoviestintään, jossa yksi tärkeä aihe on sosiaalisen median käyttäytymis- ja turvallisuussäännöt. Suositeltavaa on, että ryhmäläisten kanssa keskustellaan yhteisten suuntaviivojen vetämisestä, eli siitä, mitä blogiin kirjoitetaan, jotta esim. liian henkilökohtaisilta merkinnöiltä vältytään. Ryhmäläisten kanssa pohditaan, miten blogissa

käytetään kieltä tavalla, jolla taataan, että se on toisia ihmisiä kunnioittavaa. Asia, jota on syytä käsitellä, on esimerkiksi se, mitkä sanat tai sanonnat voivat toisten mielestä olla loukkaavia tai nöyryyttäviä. Sama pätee videoihin, valokuviiin tai muuhun ei-kirjalliseen blogin sisältöön.

Tietosuojavaltuutetun toimisto on listannut muutamia blogiin liittyviä asioita, joita on hyvä käydä ryhmäläisten kanssa läpi, varsinkin mikäli he ryhmäblogin ohella haluavat aloittaa myös yksilökohtaisen bloggaamisen. Ennen blogin aloittamista tulee perehtyä blogialustan tarjoajan periaatteisiin ja käytäntöihin henkilötietojen käsittelyssä, eli selvittää, mitkä ja miten henkilötiedot kertyvät, miten niitä käsitellään ja säilytetään ja luovutetaanko niitä eteenpäin. On myös tärkeä selvittää, miten blogi lopetetaan ja siihen liittyvät tiedot poistetaan. Blogissa ei tule julkaista arkaluontoisia ja salaisia asioita eikä rohkeita valokuvia, sillä ne voivat joutua väärinkäyttöön. (Tietosuojavaltuutetun toimisto, viitattu 17.3.2013)

4. RYHMÄKERTA

Tavoitteena:

- *herättää inspiraatiota kirjoittamiseen ja tukea oman tyylin löytämisessä erilaisten kirjoitusharjoitusten avulla*

Turun Tyttöjen Talon blogi-tiimissä suosittu harjoitus on ollut Sana kerrallaan -tarina, jossa kaikki ryhmäläiset osallistuvat tarinan tekoon. Yksi henkilö aloittaa sanomalla sanan, jonka jälkeen hänen vieressään istuva vuorostaan sanoo toisen sanan, hänen vieressään kolmannen jne. Tarinan voi tallentaa esim. nauhurille tai kirjoittamalla. Tähän harjoitukseen on helppo osallistua ja se johtaa yhteisesti tehtyyn tuotokseen. Lisää hyviä harjoituksia löytyy muun muassa Nuorten Ääni-toimituksen oppaasta "Uteliaammin, rohkeammin, hauskemmin! – Osallistavia mediakasvatusmenetelmiä opetukseen ja nuorisotyöhön" (<http://nuortenaani.blogspot.fi/p/uteliaammin.html>).

5. RYHMÄKERTA

Tavoitteena:

- toteuttaa vierailu ryhmäläisten toiveiden pohjalta

Ryhmätapaamisten aikana voidaan käydä erilaisissa tapahtumissa, joista ryhmä luo joko yhteisiä tai yksilökohtaisia merkintöjä blogiin. Jos kyseessä on esim. taide- tai valokuvanäyttely, ryhmäläiset voivat luoda näkemistään teoksista kuva-ana-lyysin, tarinan, runon tai kuvailla kokemuksiaan näyttelystä musiikkivideon avulla. Vierailuihin voi usein liittää myös henkilöhaastattelun. Tarvittaessa vierailua kan-nattaa esivalmistella jo edellisellä ryhmäkerralla.

6. RYHMÄKERTA

Ryhmäläisten toivoma teema

Kauden alussa on kerätty ideoita ja yhteisiä kiinnostuksen kohteita liittyen erilai-siin nuorille tärkeisiin tai muuten ajankohtaisiin teemoihin. Teemoina voivat olla esim. matkakokemukset, kirja-, elokuva- ja musiikkielämykset, kokkaus, erilaiset nuorisokulttuurit, mielipiteet, ym. Aiheita lähestytään erilaisten toiminnallisten menetelmien ja keskustelun kautta. Näiden pohjalta luodaan joko yksin tai yh-teisesti tehtyjä merkintöjä blogiin.

7. RYHMÄKERTA

Ryhmäläisten toivoma teema

Kauden alussa on kartoitettu, millaisia tekniikoita tai taitoja ryhmäläiset haluai-sivat oppia blogitoimintansa tueksi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi valokuvaa-minen, videokuvaus, kuvankäsittely, haastattelutekniikat ym. Yksi ryhmäkerta kannattaa käyttää myös näiden taitojen syventämiseen. Harjoituksiin voi helposti

yhdistää erilaisia nuorilta nousseita teemoja, jotta tekeminen ei keskity pelkkään tekniikkaan. Toiminnassa tulee aina painottaa tekniikan sijaan sisältöä ja oman äänen esille tuomista.

Tarvittaessa voidaan kutsua myös ulkopuolinen ammattilainen, esimerkiksi videokuvaaja opastamaan nuoria videon kuvaamisessa. Tässäkään kohdin ei kannata unohtaa ryhmäläisiä, myös heidän joukostaan voi löytyä nuoria, jotka osaavat jakaa taitojaan muille ryhmäläisille.

8. RYHMÄKERTA

Henkilöhaastattelu ryhmäläisten toiveiden pohjalta

Yhtenä esimerkkinä ryhmätoiminnan ja -blogin sisällöstä on myös henkilöhaastattelut. Ohjaajien tukemina ryhmäläiset ideoivat yhdessä, ketä he haluavat haastatella, ottavat henkilöön yhteyttä, suunnittelevat haastattelun sekä toteuttavat sen joko tapaamalla henkilön tai esim. sähköpostin välityksellä.

9. RYHMÄKERTA

Viimeistellään kesken jääneitä töitä ja suunnitellaan viimeistä kertaa.

10. RYHMÄKERTA

Kauden päätöspirskeet

Ryhmäläisten itsensä suunnittelemaa ohjelmaa ja tehtäviä.

Ryhmäkertojen purku

Ryhmätapaamisten päätyttyä ohjaajien kannattaa keskenään käydä läpi, mitä tapaamisen aikana on tapahtunut, mikä oli haasteellista, mikä onnistunut, mitä tunteita ja ajatuksia heräsi sekä mahdollisia muita asioita, jotka tuntuvat heidän mielestään oleellisilta käsitellä.

Reflektoinnin kautta saadut oivallukset mahdollistavat sekä ohjaajan että koko toiminnan kehittymisen. Mikäli työskentelee yksin, on hyödyllistä reflektoida tapaamisia kirjoittamalla niistä, jotta saa muotoiltua tunteensa ja ajatuksensa sanoiksi ja täten tehtyä ne näkyviksi.

Muita ideoita hyödynnettäväksi blogitoiminnassa

Ryhmäläisten kanssa voidaan miettiä, mikäli heitä kiinnostaa kutsua tiettyä ammattia tai harrastusta edustava tai muulla tavalla mielenkiintoinen henkilö vierailevaksi kirjoittajaksi blogiin. Nämä henkilöt voivat kertaluonteisesti tai useammin blogata nuorten toivomista aiheista, joita lukijat voivat käydä kommentoimassa. Esimerkkeinä kyseisistä henkilöistä ovat terveysalan ammattilaiset, kotona paljon aikaa viettävät nuoret äidit tai paikkakuntalaiset nuoret, jotka asuvat ulkomailla. Vierailevien bloggaajien kautta voidaan edistää sekä nuoruuden että kulttuurin moninaisuutta. Tekemällä yhteistyötä eri tahojen kanssa on mahdollista rikastuttaa ryhmätoiminnan ja blogin sisältöä. Yhteistyöstä voi olla molemminpuolista hyötyä, esim. näkyvyyden lisäämistä ja nuorten tavoittamista toimintaan. Yhteistyön muotoja voi kehitellä esim. kunnallisen nuorisotyön, kirjastojen, järjestöjen tai yritysten kanssa.

Blogiin voidaan tehdä suosittuja ns. blogihaasteita. Tämä merkitsee, että keksitään joku aihe, jota toivotaan muiden käsittelevän blogissa. Näin saadaan kuulla eri henkilöiden mielipiteitä sekä ajatuksia aiheesta. Blogihaasteita, joita Turun Tyttöjen Talon blogissa on asetettu, ovat esim. "unelmat", "miten tytöt ratkaisevat ystävyys-suhteidensa ongelmia" sekä "itsenäisiä naisia julkisuudessa ja populaarikulttuurissa".

Järjestämällä osallistujille teemallisia työpajoja he saavat tukea ryhmäbloggaamiseen sekä yhteisiä kokemuksia ja muistoja, joista luoda blogimer-

kintöjä. Ryhmäläisten kanssa keskustellaan siitä, millaisia työpajoja he tuntevat tarvitsevansa blogin luomisen tueksi (esim. kuvankäsittely ilmaisohjelmilla, videokuvaus, luova kirjoitus, ilmaisutaito, mediakriittisyys, haastatteluteknikka) tai mikäli he haluavat yhdessä kokea jotain tiettyä toimintaa (esim. tanssi tai liikunta, dj-toiminta), josta he voivat luoda merkintöjä.

Ryhmätöinnin lisäksi blogia voidaan hyödyntää monella muullakin tavalla nuorten parissa tehtävässä työssä. Jos esimerkiksi yhteisöllä (esim. nuorisokeskuksella) on oma nuorten ylläpitämä blogi, kannattaa sieltä nostaa keskustelunaiheita tai harjoituksia esiin niidenkin nuorten kanssa, jotka eivät tee blogia aktiivisesti. Harjoitukset voivat liittyä myös ajankohtaisiin aiheisiin tai sosiaaliseen mediaan.

Blogi on myös helppo ottaa mukaan erilaisiin nuorille suunnattuihin tapahtumiin, kuten esimerkiksi opiskelu- tai kerhomessuille. Tapahtumissa nuoret voivat blogata paikan päällä tietyn aiheen ympärillä. Tapahtumassa vierailevia nuoria voidaan esimerkiksi pyytää kirjoittamaan lyhyesti vinkkejä vapaa-ajan viettoon omassa kotikaupungissaan. Tällä tavalla saadaan monipuolista sisältöä blogiin ja tehdään sitä näkyväksi.

4.7. RYHMÄBLOGISTA TIEDOTTAMINEN

Jotta ryhmäblogi ei jää vain ryhmäläisten tietoisuuteen, on siitä myös tiedotettava. Ryhmäblogista tiedottamalla pyritään tavoittamaan aktiivinen lukijakunta ja siten tuoda nuorten ääntä aidosti esille. Kommenttien kautta bloggaajat näkevät konkreettisesti, että heidän äänensä on kuultu ja otettu huomioon. Kommentointi on tärkeää myös bloggaajien ja lukijoiden välisen vuorovaikutuksen synnyttämisen kannalta.

Kommentointitoiminnon kautta tapahtuva vuorovaikutus voi kehittää bloggaajien ja blogia lukevien yhteisöllisyyttä. Osallistujien kanssa keskustellaan siitä, missä he haluavat blogistaan tiedotettavan.

TIEDOTTAA VOI ESIM. SEURAAVASTI:

- verkkosivuilla, jonne on listattu erilaisia blogeja (esim. <http://www.blogilista.fi>)
- sosiaalisen median kautta (esim. muut blogit, Facebook)
- sähköisen tiedotuspostin avulla (sekä nuorille että ammattilaisille suunnattujen)
- esittämällä lehdille ja radiokanaville pyyntö tehdä juttu blogista ja tämän tekijöistä
- yhteistyötahojen verkostojen kautta kertomalla blogista nuorisotiloilla ja kouluissa sekä nuorille että työntekijöille
- nuorille ja/tai nuorten parissa työskenteleville suunnatuissa tapahtumissa
- kirjastoissa
- nuorille suunnattujen tieto- ja neuvontapalveluiden kautta
- lentolehtiset ja julisteet nuorten parissa toimiville
- nuorisotalon toimijoille suunnattujen lehtien ja tiedotteiden kautta (esim. AllianssiExpress)

4.8. RYHMÄTOIMINNAN ARVIOINTI SEKÄ PÄÄTTÄMINEN

Keräämällä säännöllisin väliajoin ryhmäläisiltä palautetta voidaan tarkastaa, vastaako ryhmätoiminta ryhmän tavoitteisiin ja odotuksiin sekä kokevatko ryhmäläiset yhteisöllisyyden ja osallisuuden tunnetta. Nuorille annetaan mahdollisuus valtaan ja vaikuttamiseen ohjaajien kehittäessä toimintaa palautteen perusteella. Ryhmätoiminnassa toimintaa voidaan arvioida sekä palautelomakkeiden avulla että keskustelemalla ryhmässä. On hyvä hyödyntää molempia tapoja, sillä mikäli joku tiimiläinen kokee kirjallisen palautteen antamisen haastavana hän voi mahdollisesti ilmaista itseään helpommin keskustelun kautta tai toisin päin.

Blogitoiminnan ja ryhmäläisten yksilökohtaisen sekä heidän yhteisen toimimisensa kehittymisen säännöllinen dokumentointi voi olla ohjaajille antoisaa. Dokumentointi perustuu ohjaajien havaintoihin ryhmässä sekä reflektoinnin kautta saatuihin oivalluksiin. Dokumentoinnin avulla voidaan seurata esim.,

minkälaisia merkityksiä ryhmäbloggaamisella näyttää olevan ryhmäläisille, miten osallisuus ja yhteisöllisyys tulevat näkyväksi ryhmässä, miten identiteetin kehitys ilmenee ryhmäläisten keskuudessa sekä miten vuorovaikutus eri kulttuureista tulevien osallistujien välillä kehittyy.

Ryhmätoiminnan ja -blogin päättyessä ryhmäläisiä voi tarvittaessa kannustaa oman, henkilökohtaisen blogin aloittamiseen, sillä joillekin bloggaaminen on voinut kehittyä tärkeäksi tavaksi ilmaista itseään, osallistua sekä kokea yhteisöllisyyttä. Mikäli ryhmäläinen ei jatkossa osallistu toimintaan, on hyvä tukea häntä bloggaamisen jatkamiseen silloin, kun blogista on kehittynyt hänelle tärkeä itseilmaisun sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemisen kanava. Häntä voi rohkaista jatkamaan bloggaamista joko tekemällä ryhmäblogia etänä tai aloittamalla henkilökohtaisen blogin.

5. Tekijänoikeudet blogitoiminnassa

5.1. MITÄ TARKOITTA TEKIJÄNOIKEUS?

Blogeihin liittyy keskeisesti erilaisen median hyödyntäminen, niin itse tehdyn kuin muiden tuottaman. Tämän myötä nousee usein esiin kysymyksiä tekijänoikeudesta, median käyttö- ja julkaisuluvista sekä kuvausluvista. Usein kysyttyjä kysymyksiä ovat muun muassa seuraavat:

- Saako kavereiden, sukulaisten tai tuntemattomien kuvia laittaa blogiin?
- Voiko julkisilla paikoilla kuvata ilman lupaa?
- Voiko internetistä ladattuja kuvia käyttää?
- Miten kuvapankkien ja tekijänoikeusvapaiden kuvien käytössä tulisi toimia?

Tekijänoikeuksien muodostumisella on pitkä historia, ja digitalisoituneessa yhteiskunnassa asia on noussut entistä keskeisemmäksi. Syynä tähän on erilaisen digitaalisen sisällön helpompi toisintaminen, jakaminen ja muokkaaminen. Tekijänoikeuksien tarkoituksena on suojata luovan ja omaperäisen työn tekijän oikeutta oman työnsä tuloksiin.

TEKIJÄNOIKEUKSIEN PIIRIIN KUULUVAT:

- 1. Kaikki valokuvat**
- 2. Kaikki äänitallenteet**
- 3. Kaikki videotallenteet**
- 4. Kaikki mediayhtiöiden TV- ja radiosignaalit**
- 5. Työläät ja laajat tietokannat**
- 6. Laajat luettelot**
- 7. Teosten esitykset**

Tekijänoikeudesta puhuttaessa on tärkeä muistaa, että teoksia voi suojata samanaikaisesti sekä *lähioikeudet* että *teostasot*. Teostasot tai teoskynnys ylittyi silloin, kun ”kukaan muu vastaavaan työhön ryhtyessään ei päätyisi samaan lopputulokseen”. Tämä liittyy siis juuri luovaan ja omaperäiseen tapaan tuottaa jokin edellä mainituista teoksista tai median muodoista. Lähioikeudet tarkoittavat sellaisia tuotoksia, jotka eivät ylitä teoskynnystä, mutta joiden tekijöillä tai esittäjillä on oikeuksia tuotoksiin. Näitä voivat olla esimerkiksi teoksen esitys, äänen tai kuvan tallennus, valokuva, radio- ja tv-lähetykset sekä tietokannat ja luettelot. Lähioikeuksien ja teostasojen erot ovat hyvin pieniä, mutta tekijänoikeus liittyy usein teoksen tekijän oikeuksiin ja lähioikeus teoksesta tehtyihin tallenteisiin tai esityksiin.

Tekijänoikeudet tulevat automaattisesti teoksen tekijälle, mutta ne voivat kuitenkin siirtyä esimerkiksi työsuhteen perusteella työnantajalle. Tekijänoikeuksia voidaan siirtää myös taloudellisin perustein tai ne voivat periytyä teoksen tekijän perillisille. Teoksilla on myös erilaisia tekijänoikeuden tai lähioikeuksien keskoja. Tekijän- ja lähioikeuksien voimassaoloaika on viimeisen sadan vuoden aikana pidennetty erilaisin sopimuksin alkuperäisistä kestoista lähentelemään jopa 70 vuotta teoksen syntymisestä. Tämä tarkoittaa sitä, että täysin tekijänoikeusvapaata materiaalia ei siirry vapaan käytön (public domain) piiriin kuin vasta 50–100 vuoden päästä tekijänoikeuden syntymisen jälkeen. Keskeisistä suoja-ajoina eri teoksille voidaan mainita valokuvalla olevan 50 vuoden suoja

sen valmistumisesta, teoksella 70 vuotta tekijän kuolemasta ja kuva- tai äänitalenteella pääsääntöisesti 50 vuotta tallennuksesta tai julkaisusta. Vuodesta 2013 lähtien äänitallenteilla on ollut 70 vuoden suoja julkaisusta lähtien.

5.2. KUVIEN JA VIDEOIDEN KÄYTTÖ BLOGISSA

Blogissa usein käytettyjä sisältöjä ovat valokuvat sekä videomateriaali. Näitä sisältöjä suojelee miltei poikkeuksetta tekijänoikeus, jolloin laillisesti ainoa oikea tapa on kysyä julkaisuun lupa teoksen tekijältä. Usein käytetty tapa on ollut laittaa kuvan yhteyteen teoksen omistajan tiedot, mutta se ei pelkästään riitä lailliseen käyttöön. Samoin, mikäli julkaisuun saa luvan, tulee lähdetiedot olla käytetyn kuvan yhteydessä. Muita keinoja, jotka ovat nuorisotyöllisestikin ehkä parempia, on suositella blogin tekijää ottamaan kuvia itse ja käyttämään vain materiaalia, joihin omistaa itse tekijänoikeuden.

Kuvia otettaessa on kuitenkin hyvä muistaa, että ihmisiä kuvatessa on noudatettava hyviä tapoja sekä säännöksiä, jotka suojaavat ihmisten kotirauhaa ja yksityisyyttä. Ilman lupaa ei voida rikkoa kotirauhaa, jonka piiriin kuuluvat yöpymiseen tarkoitetut paikat, kuten ihmisen asunto pihoineen, hotellihuoneet, tilapäismajoitukset sekä lastenkodit. Kotirauhaa koskevia erikseen mainittuja alueita ovat intiimit paikat, kuten vessat sekä kylpy- ja makuuhuoneet. Kotirauhan rikkomista on paitsi kuvaaminen ilman lupaa myös kotirauhan piiriin kuuluvien tilojen katsominen filmittömän kameran läpi.

Henkilöitä voi kuvata julkisilla paikoilla, joskin tähänkin kuuluu joitain rajoituksia, jotka ovat melko tulkinnanvaraisia. Julkisilla paikoilla tarkoitetaan kaikkia niitä paikkoja, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin. Kaupallisissa tiloissa kuvaamiseen on hyvä tavan mukaista kysyä lupa etukäteen, varsinkin jos ne ovat luonteeltaan intiimejä, kuten esimerkiksi ravintolat. Julkisella paikalla kuvattaessa ei henkilölä saa asettaa noloa tai loukkaavaa tilanteeseen, mikä sekin on hyvin tulkinnanvaraista. Kuvasta voi tehdä nolon tai loukkaavan myös kuvatekstillä, joten kuvan yhteyteen liitetyn kuvatekstin tulee olla harkittu. Paras vaihtoehto olisikin se, että kuvan ottamiseen kysytään aina henkilön lupa. Samalla olisi

hyvä kysyä lupa kuvan julkaisuun, mikäli se on kuvan ottamisen tarkoituksena. Hyvän tavan mukaista on lisäksi kertoa, millaiseen julkaisuun ja minkälaiseen yhteyteen kuvaa ollaan käyttämässä. Alaikäisten osalta kuvaus- ja julkaisulupaa on hyvän tavan mukaista kysyä henkilön täysi-ikäiseltä huoltajalta, mielellään kirjallisena. Näiden kuvaus- ja julkaisulupien yhteydessä on myös hyvä tuoda esille se viitekehys, jossa kuvia julkaistaan ja mihin niillä pyritään.

Poikkeuksina edellä mainittuun ovat tilanteet, joissa ei kuvata yksittäistä ihmistä vaan kuvaaminen tapahtuu esimerkiksi väkijoukossa tai tapahtumissa, joihin tullessa yksilö tietää olevansa julkisessa tilassa. Tällöin voi kuvata ilman lupaa, varsinkin jos kuvassa kukaan yksittäinen henkilö tai ryhmä ei nouse selkeästi esille muusta kuvasta tai videossa näkyvästä väkijoukosta.

Videoiden käyttäminen blogissa on hieman kuvien käyttöä monimutkaisempaa. Videon viittaaminen omasta blogista linkillä on sallittua eikä vaadi lisensointia. Tällöin blogissa on vain hyperlinkki, joka vie YouTubeen tai vastaavaan videopalveluun. Mikäli videon upottaa (embed) osaksi omaa blogia, muuttuu tilanne monimutkaisemmaksi. Mikäli upotetussa videossa esiintyy minkäänlaista musiikkia tai muuta äänitallennetta, tulee bloggaajan hankkia nettilisenssi Teostolta **musiikin esittämiseen verkkosivuilla**. Muissa videoiden upottamiseen liittyvissä tapauksissa tulisi perehtyä palveluntarjoajan käyttöehtosopimukseen (Terms of Service), jossa käsitellään muun muassa palveluun ladattuun sisältöön sekä sen jakamiseen liittyviä tekijänoikeuskysymyksiä. Kirjoitushetkellä esimerkiksi YouTuben upotukseen liittyvien käytäntöjen tulkinta vaihtelee. Mikäli videon alkuperäinen tekijä on ladannut videon YouTubeen ja antanut luvan upottaa kyseisen videon YouTuben ulkopuolisille sivuille, on asia tekijänoikeuksien näkökulmasta silloin selkeä: videon tekijä on luovuttanut tiettyjä oikeuksia YouTubeelle ja sallinut videon upottamismahdollisuuden. Kuitenkin, mikäli joku muu kuin videon tekijä on ladannut videon YouTubeen ilman lupaa, ei tällöin kyseistä videota saisi upottaa muillekaan sivuille ilman tekijänoikeuden rikkomisen uhkaa.

Liikkuvan kuvan tai valokuvan suoja aika voi olla 50 vuotta kuvan ottamisesta (tavallinen kuva) tai 70 vuotta tekijän kuolemasta (teosvalokuva). Sen vuoksi kuvien kanssa pitää olla erityisen tarkkana. Tekijänoikeuksista sekä kuvaus- ja julkaisuluvista on olemassa paljon hyvää materiaalia verkossa. Lisäksi asioita voi tapauskohtaisesti tiedustella esimerkiksi Teoston asiakaspalvelusta.

TÄHÄN LUKUUN ON KÄYTETTY TAUSTAMATERIAALINA SEURAAVIA LÄHTEITÄ:

- **Ketä ja missä saa kuvata? (Sakari Mäkelä ja Timo Suvanto):**
http://www.nikkemedia.fi/ivailu/sivut_ex/fotopykalat.pdf
- **Lähioikeudet Tekijänoikeus.fi -sivustolla:**
<http://www.tekijanoikeus.fi/lahioikeudet>
- **Mitkä ihmeen 'lähioikeudet'? (Jukka K. Korpela):**
<https://www.cs.tut.fi/~jkorpela/tekoik/1.7.html>
- **Taideyliopistojen tekijänoikeuspalvelu:**
<http://copyright.aalto.fi/fi>
- **Tekijänoikeuden perusteet kahdessa minuutissa:**
<http://vimeo.com/48594374>
- **Tekijänoikeuksien ABC Kopiraitti.fi-sivustolla:**
http://www.kopiraitti.fi/tekijanoikeuksien_abc
- **Tekijänoikeus – vastauksia usein esitettyihin kysymyksiin (Jukka K. Korpela):**
<https://www.cs.tut.fi/~jkorpela/tekoik/all.html>
- **Valokuvien tekijänoikeudet blogeissa FOR DUMMIES Pupulandia-blogissa:**
<http://www.lily.fi/blogit/pupulandia/valokuvien-tekijanoikeudet-blogeissa-dummies>

Kirjoittajat

Oppaan kirjoittajat sekä muut sen valmistumiseen suotuisasti osallistuneet henkilöt ja tahot ovat seuraavat:

ESSI ERLANDS, *essi.erlands@hotmail.com (luku 3.2, 3.3, ja 4)*

Essi on työskennellyt Turun Tyttöjen Talon Blogi -hankkeessa ryhmäblogitoiminnan ohjaajana. Koulutukseltaan Essi on yhteisöpedagogi (AMK) ja opinnäytetyönään hän laati kirjallisen selostuksen Turun Tyttöjen Talon ryhmäblogitoiminnan toteuttamisesta. Opinnäytetyö käsittelee ryhmäbloggaamista tyttöjen ja nuorten naisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämisen menetelmänä. Essiä kiinnostaa, miten nuoret voivat yhteisesti luoda verkkoon sisältöä, sekä mitä tämä yhteinen luominen merkitsee niin yksilölle kuin ryhmälle. Hänestä on kiinnostavaa pohtia, miten yhä innovatiivisin ottein verkon tarjoamia sosiaalisia medioita voi hyödyntää nuorten parissa työskennellessä.

TERO HUTTUNEN, *tero.huttunen@hel.fi (luku 1, 2 ja 5)*

Tero työskenteli huhtikuuhun 2014 asti Verken projektipäällikkönä ja on kiinnostunut erilaisesta mediasta, tietoverkoista ja niiden ilmentymistä ihmisten elämässä.

HEIKKI LAUHA, *Verke, heikki.lauha@verke.org (toim.)*

Heikki työskentelee Verkessä projektisuunnittelijana, vastaten mm. ulkoisesta viestinnästä ja tutkimustoiminnasta. Erityisenä mielenkiinnon kohteena hänellä on nuorten osallisuustoiminnan laajentaminen sekä verkkonuorisotyön yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

JENNY MANGSTRÖM, *jenny.mangstrom@novia.fi (luku 3.3)*

Jenny blir under våren 2014 färdig Samhällspedagog. Hon har nu under ungefär 1 år varit med och lett Blogi-ryhmä vid Turun Tyttöjen Talo, hon skrev även sitt examensarbete för Turun Tyttöjen Talo och gjorde en dokumentation av gruppmedlemmarnas upplevelser

i Blogi-ryhmä. Hon är själv intresserad av kreativt skrivande och har under de senaste sju åren drivit en egen blogg. I framtiden skulle Jenny vilja jobba med flickgrupper där kreativt skrivande och skapande av olika slags material på nätet kunde vara hörnstenarna.

HENNA MIDDEKE, *Eetteristä itään! -hanke*, henna.middeke@nummes.fi (luku 3.1)

Henna työskentelee suunnittelijana Eetteristä itään! -mediakasvatushankkeessa, jossa tavoitellaan uudenlaisten audiovisuaalisten nuorisotyön sisältöjen kehittämistä nuorisokeskusten toimintaan. Yksi hankkeen toiminnoista on myös aloittaa hankkeessa mukana olevien nuorisokeskusten yhteinen blogitoiminta.

ANU MÄKINEN, *Espoon nuorisopalvelut*, anu.makinen@espoo.fi (luku 3.5)

Anu työskentelee tällä hetkellä johtavana nuorisonohjaana Espoossa. Kaikki nettiosaaminen on hankittu itse tekemällä, alkaen IRC-Galleriaan ja Livejournaliin uppoutumisesta 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälissä ja jatkuen tällä hetkellä mm. Instagramin, Twitterin ja Pinterestin maailmoissa. Mediakasvatus kiehtoi Anua kovasti jo opiskeluaikoina HUMAKin syventävissä opinnoissa. Leiriblogi-idea syntyi nykymuodossa Anun päässä hänen pohdiskellessaan vastausta siihen, miten vanhempiin saadaan pidettyä yhteyttä kätevästi myös leirien aikana; eli kiitos itsearviointikriteerit. ;)

VEERA SÄILÄ, *Turun Tyttöjen Talo*, veera.saila@mimmi.fi (luku 3.2, 3.3, 3.4 ja 4)

Veera on toiminut reilut kolme vuotta Turun Tyttöjen Talon Blogi -hankkeessa sekä muissa taidelähtöisissä projekteissa. Hän haluaa innostaa nuoria ilmaisemaan itseään eri medioita hyödyntäen ja tulemaan tutuksi verkon tarjoamien mahdollisuuksien kanssa turvallisesti yhdessä tehden. Veeraa kiinnostaa visuaalisuus ja viestintä. Valokuvaajana hän käyttää verkkoa paljon inspiraation lähteenä niin työssä kuin vapaa-ajallakin. Instagram onkin yksi hänen suosikkisovelluksistaan.

Lähteitä

“A Brief History of Blogging” -artikkeli Webdesignerdepot.com-blogissa:

<http://www.webdesignerdepot.com/2011/03/a-brief-history-of-blogging>

(avattu 26.2.2014)

“History of blogging” -artikkeli Wikipediassa:

http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_blogging

(avattu 26.2.2014)

“Jorn Barger” -artikkeli Wikipediassa:

http://en.wikipedia.org/wiki/Jorn_Barger

(avattu 26.2.2014)

Justin's Links -sivusto: <http://links.net>

(avattu 26.2.2014)

“Robot Wisdom homepage” Internet Archive -sivustolla:

<http://web.archive.org/web/20000817183613/>

<http://www.robotwisdom.com/jorn/internet.html>

(avattu 26.2.2014)

Ryhmäbloggaamalla yhteisöllisyyttä ja osallisuutta – Turun Tyttöjen Talon ryhmäblogitoiminnan mallinnus (Essi Erlands, Yrkeshögskolan Novia, 2013):

<http://www.theseus.fi/handle/10024/58210>

“The Greatness of Robot Wisdom” -artikkeli Theregister.co.uk-sivustolla:

http://www.theregister.co.uk/2002/07/29/the_greatness_of_robot_wisdom

(avattu 26.2.2014)

NUORISOTYÖ BLOGGAA

Nuorisotyö bloggaa on opas blogien ja blogitoiminnan hyödyntämiseen nuorten parissa tehtävässä työssä. Opas lähestyy aihetta nuorisotyöllisestä näkökulmasta ja pohjautuu erilaisiin hyviin käytäntöihin, joita nuorisotyössä on blogien parissa tehty. Oppaan tavoitteena on antaa lukijalle eväitä ja näkökulmia blogitoiminnan järjestämiseen sekä kannustaa median ja internetin hyödyntämiseen oman kohderyhmän kanssa.

Nuorisotyö bloggaa on tarkoitettu kaikille, joilla on kiinnostusta hyödyntää blogeja ja bloggaamista yhtenä menetelmänä nuorten kanssa tehtävässä työssä. Opasta ovat olleet työstämässä Turun Tyttöjen Talo, Eetteristä itään! -hanke sekä Verke – Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus.

ISBN 978-951-9245-20-1 (nid.)

ISBN 978-951-9245-21-8 (PDF)